

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Dospívající a jejich vztah k autoritám

Adolescents and their relationship to the authorities

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

PhDr. Jana Procházková

Autor:

Aneta Kárová

Praha 2016

Pod kování

Ráda bych pod kovala paní PhDr. Jan Procházkové za vedení mé bakalářské práce. Dále bych ráda pod kovala vedení škol, které souhlasily s účastí v mém dotazníkovém šetření.

Prohlá-ení

Prohla-uji, že jsem předkládanou bakalářskou práci „Dospívající a jejich vztah k autoritám“ vypracovala samostatně s použitím níže uvedených pramenů a literatury. Dále prohla-uji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 09. 05. 2016

Jméno a příjmení autora

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá vztahem dospívajících a autority. Teoretická část popisuje hlavní změny v tomto vývojovém období, jak ve vztahu jedince k sobě samému, tak ke svému okolí. Praktická část je zaměřena na konkrétní vztahy studentů/žáků a jejich učitelů. V rámci praktické části je zpracováno srovnání autority na klasické škole a škole alternativní, konkrétně Waldorfské.

Annotation

This bachelor thesis deals with relationship between adolescents and the authorities. Theoretic part describes main changes adolescents, goes through at this period of time. Practical part is focused on specific relationships between students and teachers. Practical part also compares classic schools and alternative schools - specifically Waldorf schools.

Klíčová slova

Autorita, dospívání, student, žák, výchova

Key words

Authority, adolescence, student, pupil, education

OBSAH

OBSAH	5
ÚVOD	7
I. TEORETICKÁ ÁST	8
1. Dospívání	9
1.1 Charakteristika dospívání	9
1.2 D lení dospívání	9
1.3 Vztahy v období dospívání	11
1.3.1 Vztahy v rodin	12
1.3.2 Vztahy mezi vrstevníky	14
1.3.3 Vztah k u itelí	16
1.4 Vývoj identity dospívajícího	16
2. Autorita	19
2.1 Vymezení autority	19
2.2 D lení autority	19
2.3 Souvislost autority a výchovy	20
2.4 Autorita ve -kole a její vývoj	21
2.5 Autorita u itelí	22
3. Sou asní adolescenti a autorita	26
II. PRAKTICKÁ ÁST	27
4. Výzkum	28
4.1 Cíl a metoda získávání dat	28
4.2 Vzorek respondent	28

4.3 Metoda a pr b h získávání datí	28
4.4 Vyhodnocení dat z dotazník	29
4.5 Záv r výzkumuí	71
5. Diskuzeí	80
ZÁV Rí	83
SEZNAM POUFITÉ LITERATURYí	85
SEZNAM OBRÁZK	87
SEZNAM TABULEKí	88
SEZNAM GRAF	95
SEZNAM P ÍLOHí	96
Souhrní	106
Summaryí	106

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala téma Dospívající a jejich vztah k autoritám. Myslím si, že toto téma je stále aktuální a vnímání autorit se postupem času mění. Ze svého okolí mohu posoudit, že mladší děti neuznávají autoritu, jak v rodině, tak ve škole, stejně silně jako tomu bylo u mě v době, kdy jsem navštěvovala základní a následně střední školu. Téma je to podle mě velice zajímavé jak pro mě osobně, tak pro učitele se kterými jsem měla příležitost spolupracovat v rámci praktické části.

Cílem práce je pochopit, jak dospívající vnímají autoritu především v prostředí školy. Také jsem chtěla zahrnout srovnání vnímání autorit na klasických školách a alternativních, konkrétně Waldorfských. Sama jsem měla možnost takového srovnání, navštěvovala jsem klasickou základní školu a následně Waldorfské lyceum a přičemž jsem v této oblasti veliké rozdíly.

V rámci teoretické části jsem se zaměřila hlavně na vymezení vývojového období adolescence, charakteristiku a dělení tohoto období. Jak fungují vztahy a co je v takový moment podstatné, jak se vyvíjí identita apod. Také jsem se v této části zabývala autoritou jako pojmem, jejím vymezením, rozdělením a pochopením jaké druhy autority v běžce existují. Součástí jsem se pokusila zohlednit vliv výchovy na následné vnímání autority a jednu z posledních kapitol jsem věnovala konkrétnímu vnímání autority u učitele.

Pro praktickou část jsem zvolila dotazníkové šetření a navštívila jsem základní a střední školy, včetně jednu klasickou a druhou Waldorfskou. Díky získaným datům jsem se pokusila o srovnání vnímání autority mezi žáky stejných věkových kategorií a zároveň o srovnání klasických a Waldorfských škol.

Ke zpracování tématu jsem využila odbornou literaturu zabývající se psychologíí, vývojovou psychologíí, autoritou a dovednostem u učitele. Na které informace jsem dohledala na internetovém portálu Britské listy a z odkazu v časopise Review of Educational Research.

I. Teoretická část

1. Dospívání

1.1 Charakteristika dospívání

Každá společnost vnímá znaky dospívání jinak, tedy očekávají různé chování proto, aby danou osobu mohli označit za dospělé. V některých věstech svta staí dosáhnout určitého věku, stát se samostatným a najít si zaměstnání. Jinde znamená dosplost oženit se, připadně vdát. A v některé kultury pro vstup mezi dospělé požadují vykonání rituálu nebo podstoupení určitého zádkru.

Obecně je ve všech kulturách dospívání bráno jako přechodné období vývoje z dětství do dosplosti. Hartl a Hartlová v Psychologickém slovníku (2000) popisují termín adolescence/dospívání jako nejednoznačný, což se týká použití v odborné literatuře. V české literatuře se jedná o období mezi pubescencí a ranou dosplostí. U adolescenta hovoříme o sekundárních pohlavních znacích, dosažení pohlavní zralosti, dozrávání rozumových schopností a dotváření integrity osobnosti. Kdy dojde jedinec do období dospívání je různé, například u dívek je to mezi 12. a 18. rokem a u chlapců 14. a 20. rokem života. Hartl a Hartlová popisují dospívání jako ontogenetický vývoj, přičemž je jedno z období tohoto vývoje, ve kterém vrcholí procesy zrání a ufi emocionálního, sociálního nebo sexuálního.

Adolescence pochází z latinského slovesa adolescere = dospívat, mohutnět, dorostat. Je to termín typický pro psychologii. Jako označení se používá například u lékaře, kdy hovoříme o dospívajících například dorostu. Sociologie a pedagogika pak spíše hovoří o mládeži. (Macek, 2003)

Taxová (1987) pojednává o adolescenci jako o šmezidobí, štětím svt ů nebo šzemi nikoho, protože dospívající není ani dospělý, ale ufi ani dítě. V období dospívání se jedinec postupně vyhraní a stabilizuje své povahové vlastnosti.

Macek (2003) nezahrnuje mezi důležité znaky dospívání biologické změny, ale dosažení samostatnosti, přijetí role dospělého, dokončení vzdělání a nakonec získání profesní kvalifikace.

1.2 Dleň dospívání

Vymezení období adolescence je u každého psychologa jiné.

Například **Macek** (2003) dleň dospívání na rané -> asné, střední a pozdní.

- rané dospívání tj. 10 a kdy 11 a 13 let. V tomto období se objevují první změny biologického a fyzického typu. Například zvýšený zájem o opačné pohlaví, to souvisí

s pohlavním dozráváním a také s výskytem sekundárních pohlavních znaků. Vyvíjí se kognitivní procesy a dochází ke změnám v souvislosti se společenskými podmínkami. V České republice hovoříme v téžině o raném dospívání na druhém stupni ZTM, kdy si fláci začínají rozmýšlet, na jakou chtějí střední školu.

- Střední dospívání tj. 14 až 16 let. V tomto období hledá dospívající svou identitu, jedinečnost a autentičnost. Je zde velká snaha o odlišení se od ostatních právě svou jedinečností, ale zároveň velká touha být něčím součástí, v téžině se jedná o skupinu vrstevníků
- Pozdní dospívání tj. 17 až 20 let, někdy i víc. Je to doba, kdy se dospívající dostane na konec středního vzdělání, a buď se pokusí uplatnit v pracovním procesu, nebo pokračuje ve studiu na vysoké škole. Posiluje se touha někam patřit a něco s druhými sdílet, velmi silná je touha po vlastní identitě. Také uflí dospívající uvafluje o své budoucnosti, partnerovi, chce se osamostatnit ve všech ohledech, včetně finanční nezávislosti.

Vágnerová (2005) hovoří o dvou fázích dospívání

- Raná adolescence tedy pubescence tj. 11 až 15 let s možností individuálních odlišností. Období puberty je hlavně charakteristické tělesným dospíváním a pohlavním dozráváním. Změní se tělo dospívajícího a tak se začne vnímat jinak, dojde ke změně pojetí sebe sama, ale i ke změně vnímání okolních lidí. Vývoj však postupuje i v jiných oblastech, dochází ke změně způsobu myšlení. Dospívající jsou schopni uvaflovat abstraktně a uflí o existujících věcech nebo naopak. K pubescenci patří výkyvy emočního proflívání, které mohou ovlivnit vnímání dospívajícího a jeho hodnocení. Pubescenti také usilují o to nebyť tolik vázáni na rodiče a spíe se snaflí ztotožnit se svými vrstevníky. Proto jsou pro ně velmi důležití přátelé a první láska, v rámci nichfl mohou experimentovat.

15 rok přináší do flivota pubescenta důležitý zlom a tím je zpravidla ukončení povinné školní docházky. Ztrácí tak staré a zafllité jistoty, které je ovšem nezbytné pro dosaflení dalšího vývojového stupně. Jde například o ztrátu závislosti na rodině apod. Je tedy třeba, aby v tomto období měl dospívající jistou svobodu v rozhodování sám o sobě.

Dosaflnout jistého postavení ve společnosti, tedy přijatelné pozice je v této fázi dospívání také velmi důležitě. Takovou pozici si člověk musí někým zaslouflit, tzv. si ji vydobýt. Je to období, kdy může dospívající dojít k pochybnostem o fungování světa a zvýšení pocitu nejistoty. Avšak jedná se pouze o dočasný problém, za předpokladu, flí přechodí vývoj probflhl, jak má. (Vágnerová, 2005)

- Pozdní adolescence tj. 14 až 20 let také s individuální odlišností a to především v psychické a sociální oblasti. Z biologického hlediska se jedná o pohlavní dozrání, je obvyklé, že v tomto období dochází k prvnímu pohlavnímu styku. Dospívající se také mění, což se týká osobnosti a tím pádem i jeho společenské pozice. Podstatné je pro sociální oblast ukončit profesní přípravu, nastoupit do zaměstnání nebo zvolit další studia, což je v dnešní době stále ještě možností. Na společností chápe ekonomickou nezávislost jako jeden z mnoha důležitých aspektů dospělosti.

Co se týká vztahů v různých oblastech - s rodiči se uklidují a stabilizují, s vrstevníky se rozvíjejí zejména v oblasti partnerství. Druhá fáze dospívání znamená hledání a rozvoj vlastní identity, která by měla být subjektivně přijatelná a měla by odpovídat představám dospívajícího. Hlavní úsilí v této fázi je v oblasti změny, například změny v chování, hledání hranic vlastních možností atd. To je doprovázeno případného extrémního jednání. Dospělost je pro adolescenta lákavá, ale zároveň náročná a proto dávají raději přednost předchozímu období. Erikson (in Vágnerová, 2005) toto označuje jako adolescentní psychosociální moratorium¹.

Smysl této fáze dospívání vnímá Vágnerová (2005) v tom, že jedinec by měl mít dostatek času a možností se sám v sobě zorientovat, porozumět si, zvolit si cíl, kterého chce v budoucnu dosáhnout a osamostatnit se. Alespoň v těchto oblastech, kde je to v současné společnosti flákováno.

1.3. Vztahy v období dospívání

V období dospívání v tina z nás zaznamenala změny v postojích k ostatním. Dnes s odstupem času mohu posoudit, které jednání bylo přijaté a které naopak ne. V pozorování změny v chování mi pomáhá též sestra a její vrstevníci, kteří jsou o 11 let mladší než já. V průběhu let se sestry postoj velice změnil, ať mám kolikrát dojem, že vlastně ani neví co se s ní děje a neuvědomí si tak, jaké má její jednání ve vztahu k druhým důsledky.

V tomto období se vztahy výrazně mění. A to jak v případě vztahu k dospělým tak i k vrstevníkům. Dospívající odmítají autoritu, nechť jí být v podřízeném postavení. Do takového postavení se dostávají nejen v rodině, ale i ve škole. Právě kvůli tomu ve většině případů s rozhodnutími nebo i jen názory autorit nesouhlasí. To je odlišné od vnímání autorit u mladších dětí, ty v rodině i bez výhrad, dospívající má potěbu o názorech ostatních polemizovat a diskutovat. Jedním z typických znaků dospívání je dohadování se

¹ Moratorium = potěba něco zastavit, zpomalit.

s autoritami a tím pádem i potvrzování hodnoty vlastních schopností. Tento odpor je snahou dospívajícího sám se stát autoritou. Tím, že dokážou argumentovat a logicky oponovat, dosahují pocitu jistoty a mají tak dojem, že se mohou autoritám vyrovnat. Je to v podstatě příležitost dokázat svoje kvality a trénink vlastních schopností. (Vágnerová, 2005)

Když se zamíříme na období, pozdní adolescence zjistíme, že je to fáze samotného přechodu do dospělosti. Stále více se od adolescenta vyžaduje dospělé chování, je zletilý, má svobodu v rozhodování o vlastní osobě, může vstoupit do manželství, zaměstnání atd. S takovou zodpovědností se očekává změna v chování, chápat, že za své činy ponese následky sám. V rámci dospívání přibývají role, do kterých se musí adolescent stylizovat. Některé se dokonce zdají předsazené a omezující, nicméně stále hrají důležitou roli, jsou to například tyto:

- Předprofesní role: Očekávaným cílem této role je dosažení jisté sociální pozice. Pro studenta může mít i význam osobního, zejména pokud jej baví a je schopen v rámci svých možností danou pozici zvládat.
- Role pracujícího: V rámci této role se adolescent stává nezávislým v rámci ekonomické a sociální sféry
- Role členů určité skupiny: Tato role se postupem času stává méně důležitou
- Role blízkého přítele: Je důležité mít v životě někoho, na koho je možné se spolehnout a sdílet s ním své zkušenosti.
- Role partnerská: V případě této role jde o uspokojení potřeb jak emočních tak sexuálních. Jde o potvrzení, že je dospívající přitahován jedincem opačného pohlaví. Také může adolescent v rámci této role dojít k seberealizaci.

(Vágnerová, 2005)

1.3.1. Vztahy v rodině

Co se týče vztahů v rodině, očekávaně, že v tomto období dochází k většímu potlačování konfliktů. Dospívající si chce za každou cenu prosadit to své a ukázat tak, že už není malé dítě. Opět si zde vzpomenu na svou sestru, která přesně toto potvrzuje a snaží se oponovat snad všemu, co se jí líká. A když si vzpomenu na sebe, nebylo tomu jinak.

Přirozeným vychovatelem je pro dítě jeho rodič. Hlavním aspektem je, že spolu utvářejí domov a zázemí. Díky tomu je dítě schopno objevovat okolní svět a nacházet si tak podmínky pro svůj osobní rozvoj. V rámci domova cítí bezpečí a podporu. Je důležité, aby dospívající cítil zájem rodičů, aby věděl, že se jeho potřebami zabývá. Pokud tomu tak

je má dospívající mnohem v t-í -anci na seberealizace. Bez podpory domova je takový rozvoj složit j-í, dospívající je vystaven nebezpečí a m-ě se stát, -ě bude okolnímu sv-etu a jeho úskalím vydán na pospas. (Helus, 2009)

V rámci dospívání se vztahy s rodinou m-ní, je to hlavn-ě z toho d-vodu, -ě dospívání je spojeno s pot-řebou odpoutat se. V období adolescence dochází k mnoha konflikt-ům s rodi-či. Ti na dospívajícího kladou stále více požadavk-ů, proto -ě si necht-ějí p-řiznat, -ě jejich d-ítě u-ž má více práv a je více samostatné. M-ě to být pro to, -ě o-ň j-í mají strach nebo je to pro ň-í pohodln-ě -ě n-ě s n-ím diskutovat. Problém je v tom, -ě takové jednání není pro adolescenta pochopitelné a snaží se zd-raznit vlastní samostatnost. (Vágnerová, 2005)

Mnohdy rodi-če vlastní d-ítě ani nepoznávají. Dospívající se snaží odcizit, ale zárove-ň jde o snahu nalézt si novou polohu a dojít tak k v-ětšímu porozum-ění. V období dospívání je d-ítě velmi citlivé a jeho kriti-čnost je jen reakcí na p-řipadný pocit zesm-ěnění nebo malého respektu ze strany rodi-če. Pokud d-ítě ti chybí uklidn-ění a dobrá v-ěle rodi-č m-ě dojít ke stup-ování takových st-ětnutí. Je pot-řeba uchovat v období dospívání rodinné zázemí, aby m-ělo d-ítě vlastní úto-i-či, porozum-ění a pomoc. (Helus, 2009)

Langmeier a Krej-ř-í-ová (1998) hovo-ří o vztazích adolescenta s rodinou takto: a koliv-ě se snaží o zrovnoprávn-ění, odmítají a kritizují, stále si udržují kladný vztah k rodi-č-ům. M-ění se pouze zp-ůsob jejich chování, p-řesto -ě základní hodnoty a morální postoje si ponechávají tak jak je mají zařité.

Kolikrát se mohou zdát pot-řeby rodi-čů a dospívajících a-ž protikladné. Rodi-či si pot-řebuje zachovat autoritu, která usnad-ňuje e-šení problém-ů a je velkou sou-částí jejich -ěživotní role. Pokud by rodi-če nechali své d-ěti -ěbýt dosp-ělými ztratí tak m-ělnost tohoto p-řístupu a jednání. V p-řipad-ě, -ě rodi-č není p-řesv-ěd-ěn o své úsp-ěšnosti v rámci této role, mohl by takovou situaci považovat za ohro-žení vlastní sebeúcty. Dospívající naopak usiluje o samostatnost, úsp-ěchem je nap-ř. i -ěste-ně omezení zákazu ze strany rodi-čů, p-řipad-ě jeho úplné zru-šení. Vy-žralost jim nedovolí pl-ně pochopit jednání svých rodi-čů a tím pádem nejsou úpl-ně tolerantní. Proto musí být v t-ě -ěst tolerance na stran-ě rodi-čů, což ob-ě strany není jednoduché. (Vágnerová, 2005)

Jak uvádí Vágnerová (2005) v krajním p-řipad-ě se m-ě stát, -ě adolescent kritizuje a-ž p-řehnan-ě, má velkou touhu po osamostatn-ění se od rodiny. V takové situaci m-ě -ě jít i o zesm-ě-ování ze strany rodi-čů, p-řipad-ě p-ř-ěli-č-í autoritá-cké jednání. Jednání adolescenta je pak pouze obranou vlastní identity.

Na druhou stranu dospívající dokáže chování rodičů i ocenit. Nejdříve jí je, aby rodič byl spolehlivý a jednoznačný. Musí si stát za svým a věřit tomu co dělá, pak si získá důvěru svého potomka. Naopak přílišná hádavost a narušování osobní intimity ze strany rodičů, dokáže adolescenta odradit a uchýlí se zpět ke svému kritickému postoji. (Vágnerová, 2005)

Podstatnou roli mají v této kategorii také sourozenci. Velkou výhodou je, když není mezi sourozenci velký věkový rozdíl. V takovém případě spolu často sdílí podobné zájmy, názory a postoje v rámci své generace. Výhodou je také to, že se vzájemně ovlivňují a tak se podílí na rodinné socializaci. Ideální věkový rozdíl mezi sourozenci je 1 rok a méně, případně 4 roky a více. Sníží se tím potřeba mezi sebou soupeřit a mají celkově lepší vztah. (Macek, 2003)

Vágnerová (2005) hovoří o sourozeneckých vztazích takto. Většinou je starší sourozenec obdivován mladším, je jeho vzorem a inspirací do budoucna. Mladší sourozenec považuje staršího za dospělého a vyžralého. Na druhou stranu může dojít k situaci, kdy se bude chtít mladší sourozenec co nejvíce odlišit. Zpravidla je tomu tak v případě, kdy je starší sourozenec více úspěšný a obecně více ceněný. Z pohledu adolescenta na mladšího sourozence to bývá naopak. Většinou je starší sourozenec nadážený a autoritativní, ztrácí zájem o mladšího sourozence, proto je je třeba dít. K tomu dochází v případě, že je mezi sourozenci větší věkový rozdíl. Pokud jsou sourozenci přibližně stejného věku, mohou si naopak výrazně pomáhat a podporovat se. Společně si prochází procesem osamostatnění.

1.3.2. Vztahy mezi vrstevníky

Každý si jistě vybaví, jak bylo důležité pochopení kamarádů a vrstevníků. Vrstevnická skupina je nám v tomto období názorově nejbližší a tím pádem je pro nás velkou podporou. V rámci takové skupiny se člověk může vyvíjet a utvářet tak sebe sama.

Vrstevnická skupina hraje velkou roli v životě adolescenta, pomáhá v utváření vlastní identity a osamostatnění se od rodiny. Ve skupině si dospívající posiluje sebejistotu a sebevědomí, členství ve skupině také může snižovat individuální zodpovědnost. (Vágnerová, 2005) Ve skupině vrstevníků vyhledává adolescent pocit jistoty, o kterou může případně přijít odpoutáním se od rodiny. Další role takové skupiny je práva adolescenta na nové vztahy v dospělosti. (Langmeier, Krejčíková, 1998)

Macek (2003) chápe vrstevnickou skupinu jako prostředek pro posílení sebevědomí. Dospívající se cítí dobře, když je svými vrstevníky oceňován, má pocit významnosti. Skrze vztahy ve skupině dochází k ujasnění vztahu sám k sobě.

U vrstevnických skupin, je také důležité v jaké vývojové fázi se adolescent zrovna nachází, podle toho se liší dělení a vztahy ve skupině. Jakabíková (2002)

Jakabíková (2002) také rozlišuje různé fáze ve vývoji vztahu:

- Izoosexuální fáze - skupinová: Do této skupiny je přijat pouze jedinec stejného pohlaví. Opačné pohlaví odmítají
- Izoosexuální fáze - individuální: Adolescent si hledá špičkovou osobu stejného pohlaví. Nikoho s kým bude moci sdílet pocity, plány, strach a tajemství. Proflívají spolu různé věci, získávají zkušenosti. Právě v této fázi mohou vznikat přátelství na celý život.
- Přechodná fáze: V této fázi začíná adolescent jevit zájem i o opačné pohlaví
- Heterosexuální, polygamní fáze: Zde se objevují první, skutečné vztahy mezi vrstevníky opačných pohlaví. Většinou se jedná o vztah nepřetržitý, ale mohou vzniknout i lásky na celý život
- Fáze zamilovanosti: Ve fázi zamilovanosti už lze hovořit o stálých vztazích. Adolescent už je schopen respektovat svého partnera a mohou dojít vzájemného porozumění

Každý je však individualitou a dosáhne těchto fází v rozdílném věku. Faktorem je zde zázemí v rodině, společnost, ve které se adolescent pohybuje a samozřejmě i individuální vlastnosti. (Langmeier, Krejčíková, 1998)

Vrstevnická skupina hraje mimo jiné i roli v získávání vlastní nezávislosti. Někdy může i nahradit podporu rodičů, mezi vrstevníky jsou témata dospívání aktuální a proto mohou v některých situacích pomoci lépe. Hamáček (In Macek, 2003)

Vrstevnická skupina uspokojuje potřeby adolescenta, jednou z mnoha důležitých potřeb je potřeba být akceptován. Jedinec se snaží zajistit si příslušnost ke skupině tím, že si v rámci ní získá jistou pozici. To, že je součástí skupiny, je i součástí jeho identity. Proto je adolescent pro uznání svých vrstevníků schopen změnit vzhled i vlastní hodnoty a normy. Pokud, z nějakého důvodu, není jedinec skupinou přijat, snaží se to změnit např. vnucováním se, uplácením nebo dokonce ponižováním sebe sama, případně skupině dá poskoka. V takovém období je důležité dostat se do slušné skupiny dospívajících. Pokud jedinec není přijat, spokojí se s kýmkoliv kdo je ochoten ho začlenit. Může pro to i změnit svůj dosavadní způsob života a nechat se ovlivnit natolik, že už nebude schopen vést vlastní život mimo tuto skupinu. (Vágnerová, 2005)

Skrze socializaci ve vrstevnické skupině poznává dospívající sám sebe a učí se v tí samostatnosti, odpoutává se od vlivu skupiny. Ve skupině proflívají adolescenti nové zkušenosti, ale časem dochází k hledání vlastní, individuální cesty, na kterou se vydá každý sám. Je to vlastně poslední fází socializace v rámci skupiny (Vágnerová, 2005)

1.3.3. Vztah k u iteli

Dle mého názoru se s p ibývajícíím v kem m ní pohled na osobu u itele. Pamatuji si, fle v první t íd byla paní u itelka zt lesn ním dokonalosti. Oproti tomu na druhém stupni ufl jsem vnímala u itele jako osobu, která mi zprost edkuje v domosti, a musím ho poslouchat. N kdo m l v mých o ích autoritu v t-í, n kdo men-í, p esto tam vřdy byla.

U itel je pro dít dal-ím p irozeným vychovatelem. Chce po flákovi, aby se aktivn podílel na svém vzd lání. V rámci vztah by m l u itel dít ti p edat svou zku-enost a ukázat mu, fle mu na n m záleflí. Do jisté míry m fleme hovo it o pedagogické lásce, u itel by m l um t projevit city k dít ti a pomoci mu tak vyvinout si vlastní cit pro vzd lání a ujistit jej, fle má jeho plné pochopení a podporu. (Helus, 2009)

Podle Vágnerové (2005) prochází vztah u itel x flák, stejn jako v p edchozím období dospívání zm nami. Hlavní p íinou t chto zm n je pot eba adolescenta odpoutat se ze závislosti na autorit . Dospívající dokáfle uvařlovat zralej-ím zp sobem, chce být respektován a snařlí se o získání rovnoprávné pozice. Prost edkem k tomu mu je dohadování se s u iteli, p ipomínky k výkladu atd. Cofl si v t-inou u itel vylořlí spí-e jako drzost nefl co jiného. Není to v-ak o touze zkazit si vztah s u itelem, spí-e jde o to, dát najevo kriti nost.

V takové fázi vývoje je autorita u itele v ohrořlení. Dospívající sleduje jeho chování a jednání. D leflité je získat si flákovy sympatie, pozitivn p sobí vlastnosti jako stabilita názoru a emocí, spravedlivost a schopnost podat u ivo tak aby mu flák rozum l. Takové jednání spí-e vzbudí u fláka obřiv a pravd podobn si tak u itel získá flák v respekt a úctu. (Vágnerová, 2005)

1.4. Vývoj identity dospívajícího

Jedinec se snařlí najít si svou identitu, poznat sám sebe a své schopnosti. Dovede jifl abstraktn uvařlovat a dokáfle si p edstavit, jaký by v budoucnu cht l být. Na druhou stranu je práv takové uvařlování d vodem ke zvý-ené sebekritice, protofle ví, jaký chce být, ale vidí, fle takový je-t není a fle by se mohl zlep-ít. V období dospívání se také rozvíjí introspekce tj. dal-í zp sob sebepoznání. Znamená to snahu pochopit vlastní pocity, my-řenky a celkov psychiku, pro se cítí zrovna takhle a ne jinak. V rámci takového druhu sebepoznání m fle adolescent dosp t k názoru, fle se mu na sob n co nelíbí a vyvine snahu tyto vlastnosti zm nit k lep-ímu. D leflité pro poznání vlastního šjáo je i srovnání s ostatními lidmi. M fle se chtít s n kým ztotořnit, p ípadn se od n koho odli-ít a proto je d leflité najít a upevnit si své místo ve skupin i ve spole nosti a ujasnit si tak, kým vlastn je. (Vágnerová, 2005)

Podle Eriksona (In Helus, 2009) je identita hlavním tématem života dospívajících. Předávají být dříve, jde o přechod do dospělosti. Utváří si vlastní stanoviska, hodnoty, ale i klíčové vztahy a začínají myslet na budoucnost. Tím, když si ujasní vlastní identitu, si utvoří i vztahy sami k sobě a získají tím určitou životní stabilitu. Vlastní identita jim pomůže odpovědět si na otázku, kdo jsem vlastně.

Dospívání a utváření identity s sebou nese i rizika v podobě zmatení životních rolí. V takovém případě se dospívající nedokáží orientovat v množství nároků, které jsou na něj kladeny z různých stran, a uhl domy nebo ve škole. Práv rozmanitost rolí a úkolů jsou pro dospívající mnohdy záležitosti. Pokud dospívající takové záležitosti podlehnou, dostává se do stavu zmatení životních rolí a může se stát, že takový jedinec si neosvojí vnitřní zásady a principy, nebude příliš spolehlivý apod. (Helus, 2009)

V rámci hledání vlastní identity jedinec hodně experimentuje. Ať už se to týká chování nebo úprav zevnějšku, napodobování dospělých kolem sebe apod. Tímto způsobem zjistí, jaké chování a styl oblékání je mu nejbližší a co mu nejvíce vyhovuje. Postupem času má čím dál tím jasnější obrázek o tom, jakým typem člověka se bude chtít v budoucnu stát. (Fontana, 2003)

Vlastní proces individualizace, získání osobní hodnoty a jedinečnosti, má 4 fáze:

1. Fáze - diferenciací: V této fázi si dospívající jedinec uvědomuje vlastní psychiku a fyzickou odlišnost od ostatních dospělých, včetně svých rodičů. Z toho důvodu, aby utvrdil vlastní odlišnost, zpochybňuje vše, co jeho rodiče považují za správné
2. Fáze - experimentace: V této fázi má dospívající jedinec pocit, že už všechno ví a proto mu nikdo nemusí radit. Věchna varování rodičů, případně jejich rady považuje za zbytečně přehnané nebo nesmyslné. Takové chování je typické pro adolescenty věku 14-15 let
3. Fáze - postupná stabilizace: Tato fáze je zhruba v období 15-16 let věku. Adolescent už si osvojil určité způsoby chování a dosáhl i jistého stupně samostatnosti. To je důsledkem toho, že má menší odpor k názoru dospělých a vztahy s rodiči je opět stabilnější
4. Fáze - psychické osamostatnění: Adolescent má již vytvořenou vlastní identitu, která potvrzuje, jak jedinečná jeho osobnost je. Sebehodnocení se ať tak či tak odlišuje od hodnocení ostatních lidí. (Josselsonová in Vágnerová, 2005)

Pro dospívajícího je mimo jiné důležité i spravedlnost. Díky abstraktnímu uvažování mohou v tomto období přemýšlet i o náboženství, politice apod. Co se týče vývoje v těchto oblastech obecně, může jim situace leckdy připadat nespravedlivá nebo znepokojivá. Může

se stát, ale adolescent bude cítit snahu podobné situace obracet k lepšímu. A to je důvodem, proč se tomuto období také říká období idealismu. Právě díky této váni pro změnu a snaze něho dosáhnout se setkávají u dospělých s nepochopením. Takové selhání vzájemného porozumění ovlivňuje i názory dospělých, myslí si, ale rodiče a učitelé neznamení pro dospívajícího nic. Opak je, ale pravdou, podpora a dobré mínění těchto autorit jsou pro dospívajícího velmi důležité. A koliv se dospívající snaží pro sobě ukázat jak pohrdá autoritami, je při hledání vlastní identity velmi nejistý. Poté buje v době, kdy člověk, kterým se stává, bude přijatelný ve světě dospělých. Pokud si tuto skutečnost rodiče nebo učitelé uvědomí, dokážou si s dospívajícím vytvořit takový vztah, na který bude jeho blá/dít v budoucnu nahlížet jako na jeden z těch, který jej v životě nejvíce ovlivnil. (Fontana, 2003)

2. Autorita

V současné době mají lidé k autoritám obecně spíše záporný vztah. Je to z toho důvodu, že autorita je chápána jako ryze manipulativní činnost a útl lidí nebo institucí, které vlastní autoritu zneužívají v rámci své pozice. Důvodem k tomuto chování je právě snaha o udržení této pozice, ale nepokouší se o to v tichou tak, že by s lidmi chtěli vycházet a respektovat je, ale používají k tomu moc. (Vališová a Urbt, 2004)

2.1 Vymezení autority

Psychologický slovník (Hartl, Hartlová, 2000) hovoří o autoritě jako o šváfnosti. Čili o výjimečném postavení jedince či instituce. Obvykle je toto určováno na základě znalostí, zkušeností a výsledcích v práci.

Vališová (1998) pak spolu s Uhlíkovou o autoritě pojednává takto - Autorita (autocritas) je chápána jako uznání, hodnota, určitá lidmi uznávaná nadřazenost. Jejím nositelem může být člověk, instituce nebo i klidně předmět náboženského uctívání. Ve výchově je to často uznávaná převažující znalostní, dovednostní a zkušenostní. Autorita není sama o sobě, je vždy v rámci mezilidských vztahů. Autoritu má člověk pouze v případě, že ji někdo jiný uznává. Autority je také zapotřebí u každého dítěte. To tak získá vlastní vzor, příklad, který odpovídá jeho biologickým potřebám.

2.2 Dělení autority

Dělení autorit bychom mohli rozdělit do 5-ti podskupin. Nejastěji varianty dělení jsou následující:

- a) Skutečná a zdánlivá: Skutečná autorita znamená, že podřízení respektují pravidla a jsou vstřícní k pokynům. Pokud jde o krizovou situaci skupina je soudržná a vytrvalá.
Zdánlivá autorita má prostor pro nedvěru a neochotu ve skupině. Ten kdo má takovou autoritu, nemá v krizové situaci oporu u spolupracovníků
- b) Přirozená a získaná: Přirozená autorita má základ v osobnostních rysech dané osoby. Případně hrají roli dovednosti a spontánnost. Získaná autorita souvisí s výchovou a individuální snahou jedince. Člověk ji získá v průběhu nějaké činnosti. Základem pro získanou autoritu je ta přirozená, která se dále upravuje
- c) Osobní, pozici a funkční: Osobní autorita je přirozený vliv. Závisí na individuálních schopnostech, vlastnostech a dovednostech. Pozici autoritu získá člověk postavením, které má v dané instituci/organizaci. Jde o úředně předaný stupeň vlivu. Funkční autoritu člověk získá plněním očekávání ostatních lidí.

- d) Formální a neformální: Formální autorita je daná postavením v organizaci a nijak nezohledňuje konkrétní vlastnosti jedince. Neformální autorita naopak závisí na jedinci jako takovém. Jde o přirozený a spontánní vliv dané osoby.
- e) Statutární, charismatická, odborná a morální: Statutární autorita je vlastně spojení typu autority formální a pozicní. Je možné ji získat převzetím určité role i se v-ím co k ní patří. Charismatická je spojena pouze s osobností člověka. Na sílu takové autority působí různé faktory jako například vzhled člověka, energie, kterou vyzařuje, jeho postoj atd. Definice je také chování takového člověka a jeho přístup k ostatním. Odborná autorita se dá získat hlavně profesní znalostmi a dovednostmi. Morální autoritu člověk získá hlavně poctivým jednáním a respektováním druhých. (Valíková, 1998)

V souvislosti s autoritou by se dal zmínit další pojem šúcta -> respekt. Psychologický slovník tento pojem vysvětluje jako respekt k druhé osobě i objektu. (Hartl, Hartlová, 2000)

Valíková (2008) pojednává ještě o dalších synonymech k pojmu autorita a tím jsou dominance a řízení. Dominance je dle psychologického slovníku sklon k ovládnutí druhých, provázený vysokým stupněm egocentrického sebe prosazování. Řízení je schopnost ovlivnit funkce a práci systému. (Hartl, Hartlová, 2000)

2.3 Souvislost autority a výchovy

Vztah k autoritám je celkem jistě ovlivněn i výchovou jedince. O výchovu jako takové hovoří psychologický slovník jako o záměrném rozvíjení citových a rozumových schopností člověka, a učí více i méně systematicky. Utváří jeho postoje, způsob chování a to v souladu s cíli v dané skupině, kultuře apod. (Hartl, Hartlová, 2000)

Tzv. výchova autoritou může umocnit pozitivní vývoj jedince. Při takové výchově uplatňuje rodič svou autoritu. Projevuje se to například systematickým kontrolováním a vyřadováním úkolů, které odpovídají jak schopnostem, tak věku dítěte. Mimo požadavky na výkon je taková výchova provázena i péčí, vlností a oboustrannou komunikací. Děti z prostředí, kde se taková výchova uplatňuje, jsou přátelské k vrstevníkům, nezávislé a ochotné spolupracovat. Intelektuálně jsou úspěšné, mají dobrou motivaci pro výkon a potěšení ze života. (Hartl, Hartlová, 2000)

Valíková (1998) hovoří o těchto úrovních, co se týče nahlížení na vztah mezi autoritou a výchovou:

- Makrosociální úroveň: Vztah autority a výchovy v celé společnosti. Takový vztah vyplývá ze vztahů hodnot a norem rodiny, školy a společnosti.

- Mikrosociální (interindividuální) úroveň : V této úrovni hrají hlavní roli hodnoty a normy jednání, pravidla a zásady, které určují rodinný život, případně škola.

- Intraindividuální úroveň : Tato úroveň má za hlavní cíl pozorování, jakým způsobem se děti a dospělí u různých norm a hodnot od druhých lidí. Co a jaké prostředí je nejvíce ovlivňuje a jak je určen vývoj osobnosti, individuálního jednání a charakteru.

V autoritě jsou zakotveny hodnoty a normy společnosti, dané právě výchovou. Skrze autoritu se pak tyto hodnoty prosazují. Jakým způsobem k takovému prosazování dojde, záleží na výchovných a výchovných stylech, postojích rodičů a míře emocionálního vztahu mezi dospělými a dětmi. Autorita nemůže být od výchovy oddělená, protože skrze autoritu se dostává dětem norma a hodnoty dané společností. Valíková (1998) hovoří o vlivu šopravdových autorit jako o ústředním nástroji, který ovlivňuje pirozený osobnostní vývoj mládeže. Vzhledem k důležitosti tohoto úkolu je tedy potřeba zařadit působnost autorit nejen v rodině, ale i ve škole, politice, mezi spoluobčany atd. (Valíková, 1998)

Kučerová spolu s Valíkovou (2008) uvádí definici vztahu autority a výchovy. Dle této definice je autorita vlastně antropologická konstanta. Je jednou z mnoha složek utvářejících pravidla skupinového života a organizačního řádu ve skupině. Autorita spolu podmiňuje biologické podmínky skupiny, zároveň i rozvoj jedince a předávání zkušeností v průběhu generací.

Autoritu můžeme také chápat dvěma způsoby. Buď jako vzor, na kterého nás přimá k vykonání činnosti nebo jako moc působit. Díky působení autority jsme donuceni k aktivitě. Při výchově je důležité být důsledný a zároveň jít dítěti příkladem a naslouchat mu. (Saladin-Grizivatz, 2002)

2.4 Autorita ve škole a její vývoj

Autorita ve škole pomáhá jak dospívajícím tak jejich rodičům v tomto náročném období života. U dítěte je někdo na koho se může obrátit, pomůže mu, má jeho důvěru. U dítěte se stává vzorem a pomáhá dospívajícímu s utvořením vlastního hodnotového systému, vede je k odpovědnosti za sebe i druhé. Vlastním postupem může u dítěte ovlivnit vztah studenta k využívanému předmětu. (Valíková, 1998)

J. Pace (2007) pojednává o autoritě jako základní problematice a nedostatky pochopené součástí vyučování. K lepšímu pochopení lze dojít za pomoci sociálních teorií, vzdělávacích ideologií a kvalitativních průzkumů ve školách. Sociální teorie jsou prostředkem k průzkumu různých prvků autority, ale u ní neposkytují vysvětlení jejího vlivu

v r zném kontextu, jelikož autorita je variabilní. Vzdávací ideologie poskytují mimo jiné vzhled v kontextu historie. A průzkumy ve třídách nám poskytují data pro analýzu.

Podle Ericksona (1987, In Pace, 2007) musí učitel pro vyučování třídy spolupracovat, aby spolupracovali. A třídy musí být ochotni svolit k tomu, že se budou dobrovolně vzdávat.

Společnost tradičně svěřuje učiteli odpovědnost za vedení třídy a požívá s tím, že třídy budou poslouchat. To, jak bude hodina probíhat, hodně záleží na vztahu učitel x třída. Tak je tomu v ideálním případě, v jiné době hodina probíhá za neustálého smlouvání mezi učitelem a třídou. (Pace, 2007)

Pace (2007) ve svém článku pojednává o autoritě v různých pojetích. Například sociální teorie chápou autoritu jako právo dané osobě někomu přikazovat. To, ale záleží na ostatních a na tom zda považují takovou autoritu za legitimní. Pak také hovoří o autoritě v pojetí různých ideologií například radikální ideologie, kde je v podstatě učitel na stejné úrovni jako třída a vzdávají se navzájem.

Co se týče historie, ve středověku a raném novověku byla v rámci škol absolutistická výchova. Hlavním donucovacím prostředkem bylo ponižování tříd například jejich zastrahování a zesměšlování. V druhé polovině 19. století se v Evropě a v USA začal v rámci školství prosazovat tzv. herbartismus. Ve škole, která své učení odvozovala od J.F. Herbart, autorita učitele stála na jeho mocenském postavení, třída byl trestán různými sankcemi, učitel vyufflával svou fyzickou převahu a své zkušenosti. Proti herbartismu vystupovali reformisté, kritizovali osvojování učiva pod hrozbou trestu a přísné kázně. Nelíbil se jim chlad ve vyučování, odmítlost učitele k třídě. Afl s pomocí idejí humanismu došlo k narušení těchto faktorů vyuffláváných k získání autority učitele. Autorita se stala mnohem lidštější, učitel byl představitel vědění a řídil své vyučování, za ně nesl odpovědnost. Autorita učitele se postupem času stávala přirozenou, plynula z osobnosti učitele, jeho oddanosti k pedagogické práci a vztahu s vlastními studenty. (Vališová, 1999)

Na přelomu 19. a 20. století se objevila kritika autoritativního školství. Kritiku vznesl například Rousseau, vyučování pojal pragmaticky, tzn. vedoucí postavení v pedagogickém procesu, jífl nenáleží učiteli, ale třídě samotné. Hlavním představitel pragmatismu byl John Dewey, hlavními pro ně byly zájmy dětí a jejich vlastní zkušenosti. V tomto pojetí učitel nepřidává v domosti, ale zkušenosti. třída má tedy ve vyučování stále vyvíjené postavení a dělí si její roli, čímž dochází k oslabení role učitele. (Vališová, 1999)

E. Keyová (in Vališová, 1999) hodnotí celé 20. století jako nesystematické afl nesmyslné. Ale například ideje pedocentrismu, který se objevil právě ve 20. století, se svým

zp sobem prosazují nadále. Ideje jako svoboda dít te, radostné d tství a síla proffitku jsou zárukou pozd j-ího intenzivního rozvoje. K rozvoji ur itých kvalit osobnosti dochází v konkrétních etapách vývoje dít te. Pokud se v dané etap nebude tato kvalita osobnosti rozvíjet, nemusí se tak stát ani v budoucnu. Jednou z nejd leffit j-ích kvalit je abstraktní my-lení, p echod od konkrétního k abstraktnímu u ení m fle být problematický, naprostá v t-ina d tí sama tento p echod nezvládne a je k tomu pot eba vn j-í pomoci.

Po druhé sv tové válce se hledá zp sob výchovy, který by vyhovoval hlavn d tem. Komplexní systém výchovy, který pom fle ve výchov tam, kde nap . rodina selhává. Vznikají alternativní modely -kol, n které s autoritou pracují, druhé jí odmítají. Nejedná se v-ak o tradi ní autoritu u itele - p edstavitel poznání. Autorita u itele je nahrazena ur itými prvky ve výchov , které jsou autoritativními prost edky místo n j. A koliv zde není autorita v klasické podob u itele, vřdy se v n jaké form najde. Z toho plyne, fle se výchova bez autority realizovat nedá. (Vali-ová, 1999)

Pat í sem tyto -koly (Vali-ová, 1999)

- Freinetovské - hlavní je autorita práce vykonávaná jak s rozumem, tak se srdcem. Autor Célesin Freinet

- Jenské - Hlavní je autorita spole enství, spolupráce a soudrřnosti. Autor Peter Peteresen

- Waldorfské - Dalo by se íci, fle autoritu odmítají v oblasti poznání, ale najde se ve form motivace. Autor Rudolf Steiner

Pak jsou to styly vyu ování (Vali-ová, 1999)

- Projektové vyu ování - Autorita je v rámci spole né práce. U itelova autorita je odvozena od jeho schopnosti ovlivnit spole nou práci a vstupovat do ní

- Rozvíjející vyu ování - Spole ná autorita flák í u itele, d leffitá je úcta k flákovi a jeho práci.

- Konstruktivní vyu ování - Má také spole nou autoritu fláka a u itele, ale d leffité je zhodnocování zku-eností flák za pomoci prost edk v obsahu vyu ování.

2.5 Autorita u itele

Od u itele jakofito nositele poznání se o ekává, fle bude své poznatky student m p edávat a zprost edkovávat. Proto je t eba utvo it si atmosféru, ve které se dá spolupracovat a také si jí udržet. To je podmín no autoritou u itele, díky ní p im je fláky k tvo ivosti, kázni, zodpov dnosti. (Podlahová, 2004)

Pro dosaření autority je také d leffité aby m l pedagog následující dovednosti (Kyriacou, 2004):

- V domosti: jak poznatky k danému oboru tak k flák m a dal-ím faktor m, které p ípadn mohou ovlivnit vyu ování

- Rozhodování: a ufl v p íprav na hodinu nebo v rámci hodiny samotné

- innost: Z chování u itele by m lo být patrné, fle jeho cílem je flák m pomoci

fiák ke svému rozvoji pot ebuje vzor a tím by v prost edí -koly m l být práv u itel. I v tomto p ípad hraje jistou roli autorita. Ta se u u itele vyzna uje p edev-ím v tom, fle u itel p ijde v as do hodiny, umí poru it, nezat fluje fláky osobními problémy, je citlivý k pot ebám fláka a intelektuáln musí být v ele. (Podlahová, 2004)

Autoritu u itele ovlivní také to, jak hodina samotná probíhá a jak je u itel do hodiny p ípraven. V neposlední ad k získání autority u iteli pomáhá i klima t ídy. Optimáln by m lo být klima uvoln né a zárove orientované na výkon. fiák musí cítit podporu a v elý p ístup ze strany u itele. Velkou roli hraje také motivace k výkonu. (Kyriacou, 2004)

Pro vlastní zhodnocení pr b hu hodiny a p ístupu flák je d leflité se jednou za as zam it na sebereflexi. Díky tomu se m fle u itel ve své budoucí práci zdokonalovat a dosáhnout tak co mofná nejv t-í efektivity. K sebehodnocení je uflite ný sb r dat nap . v podob deníku, záznam z hodin apod. (Kyriacou, 2004)

Mnoho student pedagogických obor volí tuto profesi, protofle cht jí vzd lávat sami sebe i ostatní a t -í se na práci s mladými lidmi. M fle se v-ak stát, fle za ínající pedagogy toto nad-ení opustí, protofle dosp jí k názoru, fle dne-ní mládefl se nedá vychovat natofl zvládnout. Pak vyvstane otázka, zda není lep-í s profesí skon it. Pokud u itel p eci jen ve své profesi setrvá, m fle se stát, fle bude k pracovnímu dni p istupovat s pocitem šJde jen o to dnes to p eflitō (Vali-ová, 1998)

Autorita u itele závisí i na tom jak se dokáfle vypo ádat s nefláducím chováním v pr b hu vyu ovací hodiny. Lep-í je vyhnout se konfrontaci a rad ji v-e e-it mezi ty ma o ima, napomínat celou t ídu není efektivní. U itel by m l být v takových p ípadech spravedlivý a neuchylovat se k p esp íli-emo ním projev m jako je k ik apod. (Kyriacou, 2004)

Pr cha (1997) hovo í o Hole kovi, který provedl výzkum mezi fláky, ptal se na vlastnosti, které by m l mít šideální u itelō. Poté sestavil jeho portrét, m l by být p átelský, spravedlivý a nem l by fláka nikdy podrazit. Dále z výzkumu vyplynulo, fle fláci cht jí, aby u itel byl p im en dominantní, dokázal si ve t íd zjednat po ádek a udrfler si káze

V rámci autority je také d leflitá asertivita. Ta se v rámci výuky projevuje tak, fle u itel jasn a srozumiteln vyjád í své p ání a pocity. Jedná s jistotou a je p ípraven

podpořit vlastní slova vhodnými činů. Také je důležitá podpora fláků v rámci jejich
u sebeinností a podílení se na pozitivní atmosféru ve třídě. (Froyen 1992, In Valíková,
1998)

Valíková (1998) mluví o asertivním učitelu jako o učiteli, který hned v počátku
reaguje na případné neřádné chování fláka a nedovolí mu znesnadnit další vyučování, jak
ostatním flákům tak sobě, požaduje při výkladu klid. Proto by asertivita mohla být chápána
jako autorita. Co se týče eliminace případného chování, měl by učitel vhodně
kombinovat působení formální a neformální autority, aby dosáhl co možná nejvyšší
efektivity.

Sak (Britské listy)² pojednává o učitelském povolání a kolektivu v České republice
před rokem 1989. V této době bylo učitelské povolání v řadě profesí na
jednom z prvních míst, hned za povoláním lékaře. V současné době došlo k poklesu a
učitel nemá takovou vážnost jako dříve. Může za to snaha likvidovat veřejné autority
v důsledku dlouhodobého působení autoritativních režimů. Dochází tak i k oslabení autorit
potřebných pro řádné fungování systému. Důsledkem oslabení autority učitele je i nízké
finanční ohodnocení hned po absolvování vysoké školy.

² SAK, Petr. Faktory vedoucí k erozi autority v současné české společnosti. *Britské listy* [online]. 2005 [cit. 2015-11-27]. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/24964.html>

3. Souasní adolescenti a autorita

Pokud bychom chtěli souasné adolescenty charakterizovat, musíme je vnímat v rámci rozměrů doby a společenských poměrů, kterých dožívají. Mládež nemá jiný pohled a názor na svět, než je názor, který je obklopuje. (Beck, in Kraus, 2006)

Keller (in Kraus, 2006) o souasných mladých lidech tvrdí, že kopírují systém, ve kterém žijí. To je důvodem jejich agresivity, jelikož neví co s takovou agresivitou dlat a kam jí nasmírovat. Neumí agresivitu vyuffit tak aby jim připadně pomohla v kariéře. V dnešní době se totiž ve společnosti uplatní jen ten, kdo svou konkurenci přežije.

V souasnosti mají mladí lidé mnohem více svobody a možností například na vzdělání, cestování nebo i v oblasti techniky. Následkem toho je poměrně vysoká hrozba nepřijetí na vysokou školu nebo do zaměstnání. Také je v rámci techniky člověk poměrně snadno anonymní a zranitelný, mladí lidé nemají dostatečné zkušenosti do společnosti. Chybí jim vzory a ideály, to vede k tomu, že dospívající vnímají život ze dne na den a postrádají hlubší citové profity. Poté je jejich chování arogantní, vulgární se vyjadřují a mají ke všemu povrchní vztah, což pohoruje ostatní. Celé je to důsledkem svobody, kterou dospívající mají. Například takové uznání společenských norem například je chápáno jako omezení nezávislosti.

V současnosti adolescenti v souasné době nechápe dospívání jako období konfliktu s autoritou a společenskými normami. Rozdíl mezi generacemi je v odlišných životních zkušenostech. V rámci dospívání si člověk uvědomí, že je autorem vlastního života a uvědomuje si stále více vlastní jedinečnost. (Macek, 2003)

Kolář spolu s Valířovou (2005) hovoří o průzkumu týkající se autority ve školách. Prostředkem k průzkumu byl dotazník pro učitele, dotazník pro žáky a pozorování. Výsledkem bylo, že žáci chápou učitele spíše jako někoho, kdo předkládá látku v hodině a očekává, že žáci ji zvládnou a pochopí. Momenty, které by potvrdily u učitelovu autoritu, z průzkumu nevzešlo mnoho. Naopak momenty, které rozruší předpokládanou autoritu učitele, se vyskytly ve větší míře například v oblasti hodnocení, učitel spíše komentuje nedostatky žáka. Dalším takovým momentem je motivace, pro autoritu učitele je užitečná i pozitivní motivace, která ale v rámci tohoto průzkumu nebyla vyvalována.

II. Praktická část

4. Výzkum

4.1 Cíl a metoda získávání dat

V praktické části své bakalářské práce se zabývám tím, jak vnímají autoritu fláci základních a středních škol. Pro sběr dat jsem vyufila vlastního dotazníku sestaveného za pomoci dostupné, odborné literatury, se kterým jsem navítvila ty i školy, dv základní a dv střední. Jedna z navítvených škol je vfdy klasická a druhá z ad Waldorfských. Ráda bych srovnala vnímání autority v každé ze skupin a p ípadn zjistila, zda se zde najdou rozdíly.

4.2 Vzorek respondent

Pro vypln ní dotazníku jsem oslovila fláky 8. tíd základních škol a studenty 2. ro ník škol středních. Dotazník byl anonymní, vypln ý v rámci výuky v ase poskytnutém od vyu ujících. S dotazníkem jsem navítvila následující školy: ZTMVeronské nám stí - 16 respondent , Waldorfská ZTMD ina - 20 respondent , Waldorfské lyceum - 21 respondent a tvrtá škola - 26 respondent , víceleté gymnázium si p eje z stat v anonymit .

4.3 Metoda a pr b h získávání dat

Vfdy po domluv s vyu ujícím jsem m la prostor rozdat dotazník mezi fláky. P í sb ru dat m p ekvapil klid a ochota spolupráce. O ekávala jsem, že zejména na základních školách budou d tí hlu n jí a jejich ochota spolupracovat nebude moc veliká. Po rozdání dotazníku v-ichni spo ádan sed li a v-e vyplnili, n kte í se viditeln cítili nervózn , ale p esto v-e po uji-t ní, že dotazník neuvidí nikdo z vyu ujících, vyplnili. Také jsem se setkala s tím, že vypln ní dotazníku zabralo del-í as nevl bych o ekávala, evidentn se flák m necht lo dále pokračovat ve výuce. Celkov sb r dat prob hl v klidu a za nad-ené spolupráce.

Víceleté gymnázium si p eje z stat anonymní z toho d vodu, že dotazník se jim zdá p íli-konkrétní. U otázky šKdo je ti nesympatický a jaký p edm t vyu uješ je tak snadno dohledatelné, kdo není oblíbeným kantorem.

Na Waldorfském lyceu jsem bohufel nemohla dotazník zadat osobn , protože v rámci výuky nebyl volný prostor. Po domluv s tídním u ítelem dostaly d tí dotazník dom . V domluvený termín jsem si p í-la dotazníky vyzvednout.

4.4 Vyhodnocení dat z dotazník

- základní koly

1.) Otázka š Co si p edstaví–pod pojmem š autorita?š

První otázka je otázkou otev enou, kařdý řák tak napsal více odpov ří, z toho ř vodu není procentuální sou et 100%, ale více.

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 1. a - Co si p edstaví–pod pojmem autorita

Respekt - 56,25 %	Um t naslouchat - 6,25 %
Právo na sv ěj názor - 6,25 %	N co, co by m ěl mít kařdý - 6,25 %
Být n kdo - 6,25 %	N kdo nedotknutelný - 6,25 %
Být osobnost - 6,25 %	Uznání a obdiv - 6,25%
D slednost - 6,25 %	Porozum ění druhým - 6,25 %
Nevím - 6,25 %	

Z uvedených odpov ří si myslí více neř polovina respondent ě, ře autorita je vlastn respekt. V t-ina pak je-t tuto odpov ř doplnila o dal-ř vysv tlení a p ěadila ěn které vlastnosti, které by m ěl lov k s autoritou mít, jako nap . d slednost, um t naslouchat apod.

Waldorfská ZTMD ěina - 20 respondent

Tabulka . 1. b- Co si p edstaví–pod pojmem autorita

Respekt - 90,00 %	N kdo, kdo jde p říkladem - 10,00 %
N kdo, kdo um ěe-řt problémy - 5,00 %	N kdo, kdo má pravdu - 5,00 %
N kdo hodný/milý - 10,00 %	Slu- ěné chování - 10,00 %
D leřitost - 5,00 %	Úcta - 10,00 %
Nadhled - 5,00 %	N kdo, koho si lidé vřří - 15,00 %
N kdo spravedlivý - 10,00 %	N kdo, kdo jde p říkladem - 5,00 %
N kdo, kdo dokáře vést ostatní - 5,00 %	N kdo ke komu vřřím - 5,00 %

90 % respondent uvedlo, ře autorita znamená respekt. Dále pak v t-ina doplnila dal-ř vlastnosti a schopnosti jako je nap . nadhled, úcta a slu- ěné chování.

2.) Otázka šDopl te následující v tu - Mít autoritu znamená í .?õ

U druhé otázky byla op t mofnost více odpov dí a tak procentuální sou et nebude 100%.

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 2. a Mít autoritu znamená í

Respekt - 56,25 %	fie m budou ostatní poslouchat - 6,25 %
Mít porozum ní - 6,25 %	Být p átelský - 6,25 %
N co nau it - 6,25 %	Mít dobré sv domí - 6,25 %
Um t si sjednat po ádek - 6,25 %	Být spravedlivý - 6,25 %
Být n ím lep-í - 6,25 %	Moc p ikazovat - 12,50 %
Myslet na ostatní - 6,25 %	Dbát na sv j názor - 6,25 %

U druhé otázky je op t nej ast j-í odpov dí respekt. V t-ina respondent p idala dal-í odpov . Zdá se, fe kařdý má jasno jakou vlastnost by m l mít a jak by se m l chovat lov k s autoritou.

Waldorfská ZTMD dina - 20 respondent

Tabulka . 2. b - Mít autoritu znamená í

Respekt - 85,00 %	Zku-enosti - 5,00 %
Zodpov dnost - 5,00 %	Spravedlnost - 5,00 %
Dokázat vést lidi - 5,00 %	Být ve ejn d lefitý - 5,00 %
Váfenost ostatních - 5,00 %	

Ve druhé otázce uvedlo více neřl ¾ respondent , fe mít autoritu znamená mít respekt. Je to v-ak o 5 % mén neřl v otázce první. Vysv tluji si to tak, fe pro daného respondenta je autoritou respekt, ale její projev m fe vypadat i jinak viz tabulka.

3.) Otázka šJaký lov k je pro Tebe autoritou?

Tato otázka byla uzav ená, pouze jedna mofnost z výb ru odpov dí. Na výb r bylo 5 mofností:

- Ten, koho poslechnu, protofe je siln j-í neřl já
- Ten, kdo je hodný a já ho poslechnu, protofe m má rád
- N kdo ve ejn známý - televizní nebo filmová hv zda, politik í .
- Ten, kdo m dokáfe zaujmout a je kamarádský
- Star-í lidé

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka 3. a - Jaký lov k je pro tebe autoritou

Odpov A - 6,25 %	Odpov B - 12,50 %
Odpov C - 12,50 %	Odpov D - 25,00 %
Odpov E - 43,75 %	

U otázky s uzavřenou odpovědí je jifi rozmanitost odpovědí v t-í. V t-ina se v-ak shoduje na odpovědi E - Star-í lidé. Dal-í nej ast ji uvád ná odpověď je D - Ten, kdo m dokáfle zaujmout a je kamarádský.

Waldorfská ZTMD dina - 20 respondent

Tabulka 3. b - Jaký lov k je pro tebe autoritou

Odpov A - 10,00 %	Odpov B - 15,00 %
Odpov D - 55,00 %	Odpov E - 20,00 %

U respondent z Waldorfské -koly zvolila více nefi polovina možnost D - Ten, kdo m dokáfle zaujmout a je kamarádský.

4.) Otázka šUve te alespo 2 osoby ze svého okolí, které se dle Tvého názoru dají nazvat autoritou a pro ?õ

Tato otázka byla op t otev ená, kafdý uvedl minimáln dv osoby, n kte í v-ak jmenovali i ty i. Op t tedy pro vyhodnocení nebude sou et procent 100, ale více.

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 4. a1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Rodi e - 56,25 %	U itelé - 43,75 %
Prarodi e - 12,50 %	Kamarádi - 18,75 %
Trenér - 12,50 %	Nevím - 18,75 %

U této otázky uvedli respondenti 6 možností. Nejvíce zastoupená osoba z okolí, která se dá nazvat autoritou je rodi s 56,25 %, a na druhém míst jsou u itelé se 43,75 %. Dále pak kafdý uvedl, pro je podle jejich názoru tato osoba autoritou.

Nej ast j-í uvedené d vody pro tomu tak je, jsou následující

Tabulka . 4. a2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Mají v t-í moc jak my	Zákon
Jsou dosp lí a více toho znají	Je to rodina, mám je rád

Je spravedlivý	Dokáže říct, co je správné
Je na nás tvrdý, ale je to k němu	Má respekt
Učí m novým věcmi	Mohl bych ho poslouchat

Waldorfská ZŠMŠ - 20 respondent

Tabulka 4. b1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Učitel - 65,00 %	Rodiče - 70,00 %
Spolužák/kamarád - 15,00 %	Trenér - 25,00 %
Vedoucí v oddíle - 5,00 %	

U druhé skupiny respondentů základních škol je stejný poměr jako u skupiny pedagogů. Nejvíce zastoupenou odpovědí se 70 % jsou rodiče a druhou nejastější odpovědí jsou učitelé s 65 %

Nejastější uvedené důvody pro to, že jsou následující

Tabulka 4. b2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Mám s nimi dobrý vztah	Jífl toho hodno profíli
Pedávají mi v domosti	Umí ve správnou chvíli poufít emoce
Prísny a hodný zároveň	Milý a spravedlivý
Moudrost	Nemluví, ale koná
Je pro m vzor	Má zkušenosti

5.) Otázka šCo podle Tebe utváří autoritu u učitele?

U této otázky byla možnost výběru z dvanácti vlastností, úkolem bylo vybrat pět z nich a seřadit je podle důležitosti, první je nejdůležitější a 5. nejméně důležitá

Obrázek 1 - možnosti odpovědí

Umění jednat	Důslednost
Prísnost	Odborné znalosti
Spravedlnost	Vzhled
Smysl pro humor	Pohlaví
Intelligence	Věk učitele
Respekt	Přátelský vztah se studenty (Snaha pomoci)

Pro zpracování jsem použila 5 následujících tabulek:

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

1. bod

Tabulka . 5 a1 - 1. bod d lefitosti

P átelský vztah se studenty - 25,00 %	Respekt - 18,75 %
Smysl pro humor - 12,50 %	Spravedlnost - 37,50 %
Um ní jednat - 6,25 %	

2. bod

Tabulka . 5 a2 - 2. bod d lefitosti

Spravedlnost - 12,50 %	V k u itele - 12,50 %
Intelligence - 31,25 %	Respekt - 12,50 %
P átelský vztah se studenty - 12,50 %	Smysl pro humor - 12,50 %
P ísnost - 6,25 %	

3. bod

Tabulka . 5 a3 - 3. bod d lefitosti

Smysl pro humor - 12,50 %	P ísnost - 12,50 %
Spravedlnost - 6,25 %	P átelský vztah se studenty - 18,75 %
Respekt - 18,75 %	Intelligence - 25,00 %
D slednost - 6,25 %	

4. bod

Tabulka . 5 a4 - 4. bod d lefitosti

Intelligence - 18,75 %	Um ní jednat - 12,50 %
V k u itele - 6,25 %	D slednost - 12,50 %
Respekt - 12,50 %	Odborné znalosti - 12,50 %
Smysl pro humor - 12,50 %	P átelský vztah se studenty - 12,50 %

5. bod

Tabulka . 5 a5 - 5. bod d lefitosti

Respekt - 6,25 %	D slednost - 18,75 %	Odborné znalosti - 18,75 %
------------------	----------------------	----------------------------

Um ní jednat - 12,50 %	P ísnost - 12,50 %	P átelský vztah - 6,25 %
Pohlaví - 12,50 %	Smysl pro humor - 6,25 %	V k u ítele - 6,25 %

Pro první skupinu respondent je na 1. míst Spravedlnost - 37,50 %

Na 2. míst Inteligence - 31,25 %

Na 3. míst je nej ast ji zastoupená op t Inteligence - 25 % dal ími nej ast j ími dopov ími je p átelský vztah se studenty a respekt, obojí 18,75 %

Na 4. míst je op t inteligence s 18,75 %

Na 5. míst je na stejno d slednost a odborné znalosti s 18,75 %

Z daných odpov dí vyplývá, že pro fláky základních kol je nejpodstatn j í spravedlnost a velmi d lefitá a vážená inteligence vyu ujícího.

Waldorfská Z^{TMD} dina - 20 respondent

1. bod

Tabulka . 5 b1 - 1. bod d lefitosti

Smysl pro humor - 5,00 %	P átelský vztah se studenty - 10,00 %
Um ní jednat - 10,00 %	Respekt - 20,00 %
Spravedlnost - 35,00 %	Inteligence - 15,00 %
D slednost - 5,00 %	

2. bod

Tabulka . 5 b2 - 2. bod d lefitosti

P átelský vztah se studenty - 5,00 %	Spravedlnost - 25,00 %
Odborné znalosti - 5,00 %	Respekt - 30,00 %
Um ní jednat - 5,00 %	Smysl pro humor - 15,00 %
Inteligence - 15,00 %	

3. bod

Tabulka . 5 b3 - 3. bod d lefitosti

Spravedlnost - 15,00 %	Smysl pro humor - 5,00 %	Respekt - 15,00 %
P ísnost - 15,00 %	P átelský vztah - 10,00 %	D slednost - 20,00 %
Odborné znalosti - 5,00 %	Inteligence - 5,00 %	Um ní jednat - 10,00 %

4. bod

Tabulka . 5 b4 - 4. bod d lefitosti

Um ní jednat - 5,00 %	Intelligence - 10,00 %	P átelský vztah - 30,00 %
D slednost - 10,00 %	P ísnost - 10,00 %	V k u itele - 10,00 %
Respekt - 5,00 %	Vzhled - 5,00 %	Odborné znalosti - 10,00 %
Smysl pro humor - 5,00 %		

5. bod

Tabulka . 5 b5 - 5. bod d lefitosti

D slednost - 10,00 %	V k - 30,00 %	Vzhled - 15,00 %
Intelligence - 5,00 %	P ísnost - 10,00 %	Um ní jednat - 5,00 %
Smysl pro humor - 5,00 %	Odborné znalosti - 5,00 %	Pohlaví - 15,00 %

Pro druhou skupinu respondent základních –kol byly po se azení podle d lefitosti nejpodstatn j–í následující vlastnosti:

Na 1. míst Spravedlnost 37,50 %

Na 2. míst Respekt 30 %

Na 3. míst D slednost 20 %

Na 4. míst p átelský vztah se studenty 30 %

Na 5. míst v k u itele 30 %

Op t zde vidíme, fle na prvním míst d lefitosti je spravedlnost. Tato vlastnost je na prvním míst pro ob skupiny, je tedy jasné, fle fláci 8. t íd hodn e–í, zda je u itelovo jednání a rozhodování p im ené a zda jim n jak nek ivdí.

6.) Otázka šCo autoritu u itele oslabuje?š

U této otázky byla také mořnost výb ru z dvanácti vlastností, úkolem bylo vybrat p t z nich a se adit je podle d lefitosti, p i emfl 1. je nejd lefit j–í a 5. nejmén d lefitá

Obrázek . 2 - mořnosti odpov dí

Arogance	Nepřátelství
Hloupost	Náladovost
Afektovanost (Křik apod.)	Nedůslednost
Vzhled	Nezájem o žáky
Věk učitele	Nadřazenost
Jak učitel učí	Nespravedlnost

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

1. bod

Tabulka . 6. a1 - 1. bod d lefitosti

Jak u ítel u í - 6,25 %	Nep átelství - 12,50 %	Ned slednost - 6,25 %
Nezájem o fláky - 18,75 %	Afektovanost - 6,25 %	Nespravedlnost - 12,50 %
Nad azenost - 12,50 %	Arogance - 12,50 %	Vzhled - 12,50 %

2. bod

Tabulka . 6. a2 - 2. bod d lefitosti

Nespravedlnost - 6,25 %	Nezájem o fláky - 6,25 %	Nep átelství - 12,50 %
Náladovost - 12,50 %	Jak u ítel u í - 12,50 %	Afektovanost - 12,50 %
Hloupost - 12,50 %	Nad azenost - 12,50 %	Arogance - 6,25 %
V k - 6,25 %		

3. bod

Tabulka . 6. a3 - 3. bod d lefitosti

Arogance - 18,75 %	Náladovost - 12,50 %	Afektovanost - 12,50 %
Nad azenost - 18,75 %	Ned slednost - 6,25 %	Hloupost - 18,75 %
Nep átelství - 12,50 %		

4. bod

Tabulka . 6. a4 - 4. bod d lefitosti

Náladovost - 12,50 %	Vzhled - 12,50 %	Nep átelství - 18,75 %
Nezájem o fláky - 12,50 %	Nad azenost - 6,25 %	Ned slednost - 6,25 %
Arogance - 6,25 %	V k u ítele - 6,25 %	Afektovanost - 12,50 %
Hloupost - 6,25 %		

5. bod

Tabulka . 6. a5 - 5. bod d lefitosti

Afektovanost - 6,25 %	Nezájem o fláky - 12,50 %	Nespravedlnost - 6,25 %
Arogance - 25,00 %	Nad azenost - 12,50 %	Nep átelství - 6,25 %
Vzhled - 12,50 %	Náladovost - 6,25 %	Jak u ítel u í - 6,25 %
Ned slednost - 6,25 %		

Na 1. míst je nezájem o fláky - 18,75 %

Na 2. míst je se stejným procentem odpovídají, tmi jsou nepátelství, náladovost, hloupost, jak uitel u í, nadázenost a afektovanost. Vechny odpovídají mají 12,50 %

Na 3. míst je oprotivíce odpovídají, arogance, nadázenost a hloupost s 18,75 %

Na 4. míst je nepátelství 18,75 %

Na 5. míst je arogance 25 %

Z uvedených odpovídají je patrné, že nejpodstatnější je pro tuto skupinu respondentů uitel v zájem. Je tedy jasné, že pokud se uitel flák mnevuje, nemže pro n být autoritou.

Waldorfská ZTMD dina - 20 respondent

1. bod

Tabulka . 6. b1 - 1. bod d lefitosti

Arogance - 20,00 %	Hloupost - 35,00 %
Afektovanost - 5,00 %	Nadázenost - 10,00 %
Náladovost - 5,00 %	Nespravedlnost - 15,00 %
Jak uitel u í - 5,00 %	Nezájem o fláky - 5,00 %

2. bod

Tabulka . 6. b2 - 2. bod d lefitosti

V k - 5,00 %	Nepátelství - 25,00 %	Nezájem o fláky - 5,00 %
Afektovanost - 15,00 %	Ned slednost - 5,00 %	Arogance - 10,00 %
Hloupost - 5,00 %	Náladovost - 10,00 %	Nespravedlnost - 20,00 %

3. bod

Tabulka . 6. b3 - 3. bod d lefitosti

Nezájem o fláky - 10,00 %	Afektovanost - 15,00 %	Náladovost - 25,00 %
Nespravedlnost - 10,00 %	Ned slednost - 10,00 %	Hloupost - 10,00 %
Nepátelství - 10,00 %	Jak uitel u í - 5,00 %	Odborné znalosti - 5,00 %

4. bod

Tabulka . 6. b4 - 4. bod d lefitosti

Nadázenost - 25,00 %	Hloupost - 10,00 %	Ned slednost - 10,00 %
----------------------	--------------------	------------------------

Nezájem o fláky - 10,00 %	Arogance - 15,00 %	V k u itele - 15,00 %
Nep átelství - 5,00 %	Afektovanost - 5,00 %	Jak u itel u í - 5,00 %

5. bod

Tabulka . 6. b5 - 5. bod d lefitosti

Nespravedlnost - 10,00 %	Nezájem o fláky - 25,00 %	Nad azenost - 5,00 %
Hloupost - 15,00 %	Vzhled - 10,00 %	Ned slednost - 10,00 %
Náladovost - 15,00 %	Arogance - 5,00 %	Pohlaví - 5,00 %

Pro skupinu respondent z Waldorfské školy byl výběr evidentně jednodušší, zde totiž v každém bodu byla pouze jedna vlastnost.

Na 1. místě hloupost 35 %

Na 2. místě nep átelství 25 %

Na 3. místě náladovost 25 %

Na 4. místě nad azenost 25 %

Na 5. místě nezájem o fláky 25 %

Vlastnost, která nejvíce oslabuje autoritu u itele, je nezájem o fláky a hloupost. U první skupiny respondent je zřejmé, že vybrat konkrétní aspekty, které autoritu u itele oslabí, není vůbec snadné. Na každý bod d lefitosti tak nebyla pouze jedna možnost, ale rozmanitost byla mnohem větší. Obě skupiny respondent se shodují, že pro oslabení autority hraje roli nep átelství, náladovost a nad azenost.

7.) Otázka š Vyber jednoho ze svých u itel , kterého si vážíš a vypl následující otázky

Dále byla otázka rozčleněna na podotázky od A) až po H)

A) Který předmět vyukaješ?

Tato otázka byla cílem pro mou informaci a lepší orientaci v daném tématu. Součet procent u uvedených předmětů nepřesahuje 100% z toho důvodu, že daný vyukaující má tuto otázku na několik předmětů a každý je vypsán konkrétně.

ZIM Veronské náměstí - 16 respondent

Tabulka . 7 a1 - Který předmět vyukaješ

Matematika - 50,00 %	eský jazyk - 18,75 %
Dějepis - 18,75 %	Občanská výchova - 12,50 %
Fyzika - 12,50 %	Chemie - 6,25 %

Anglický jazyk - 6,25 %	Francouzský jazyk - 6,25 %
-------------------------	----------------------------

Waldorfská ZTMD dina - 20 respondent

Tabulka . 7 a2 - Který p edm t vyu uje

T lesná výchova - 30,00 %	Chemie - 10,00 %	Matematika - 20,00 %
Fyzika - 10,00 %	Hudební výchova - 5,00 %	N mecký jazyk - 5,00 %
eský jazyk - 25,00 %	D jepis - 10,00 %	Výtvarná výchova - 10,00 %
Anglický jazyk - 5,00 %		

První skupina si nejvíce váží u itele, kterého mají na matematiku. Pro druhou skupinu je to vyu ující na t lesnou výchovu. Vlastnosti u itele, kterého si váží, jsou rozebrány v následujících podotázkách.

B) Je Ti sympatický? Pokud ano, ím?

Otázka, zda je u itel sympatický, byla uzav ená. V p ípad , že byla odpov ano, v t-ina i vyjád íla pro tomu tak je.

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 7 b1.1 - Je ti sympatický?

Ano - 87,50 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 12,50 %
---------------	-------------	-----------------

Pokud ano, ím?

Tabulka . 7 b1.2 - ím?

Je spravedlivý/á	e-í problémy s klidem
Je hodný/á	V-e mi vysv tlí, kdyfl pot ebuji
Je p ísný/á	Má dobrý p ístup
Hodn nau í	Pom fle
Je vtipný/á	Je v pohod

Waldorfská ZTMD dina - 20 respondent

Tabulka . 7 b2.1 - Je ti sympatický?

Ano - 90,00 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 10,00 %
---------------	-------------	-----------------

Pokud ano, čím?

Tabulka 7 b2.2 - čím?

Smysl pro humor	Hodnotnou
Spravedlivý	Neztrapní, když něco neví
Má své názory	Chování/milý
Umí komunikovat	Stylem výuky
Má všechny požadky	Nevím

První skupina respondentů uvedla odpověď ano - 87,50 % ve druhé skupině je také nejčastěji odpověď ano - 90 %. Důvody pro je učitel sympatický jsou například, že hodnotnou, je spravedlivý, hodný, milý, umí komunikovat apod.

C) Dokážete si v hodině sjednat klid? Pokud ano, jak?

Tato otázka byla opět uzavřená v případě odpovědi ano, popisovala v téžina dotazovaných popis takové situace.

ZTMVeronské náměstí - 16 respondent

Tabulka 7 c1.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 87,50 %	Ne - 12,50 %	Nevím - 0,00 %
---------------	--------------	----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka 7 c1.2 - Jak?

Svou chytrostí	ekne nám, že chování má své důsledky
Za ve	Má autoritu
Promluví si s daným flákem	Je celkově přesná
Přestane mluvit a vřichní se ztiší	Domluvou

Waldorfská ZTMDřina - 20 respondent

Tabulka 7 c2.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 80,00 %	Ne - 15,00 %	Nevím - 5,00 %
---------------	--------------	----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka . 7 c2.2 - Jak?

Program je zajímavý	Zapíská na pí- alku
D slednost/autorita	Zak i í
Je hodný/á	Poprosí o klid
Umí zaujmout	Nevím

U této otázky je op t jednozna ná odpov pro ob skupiny respondent . V obou p ípadech je mořnost ano zastoupena minimáln 80 %. Ob skupiny respondent se shodují, ře si u ítel sjedná klid k íkem nebo tím, ře má autoritu. Zaujalo m pár dal-ích mořností nap . sjednání klidu svou chytrostí nebo tím, ře p estane u ítel mluvit a řáci se ztí-í. Z vlastní zku-enosti vím, ře takový postup p íli-ú inný nebyl.

D) Je pro Tebe v n em vzorem? Pokud ano v em?

Op t otázka uzav ená s mořností odpov dí ano, ne, nevím. A p ípadným vysv tlením pro tomu tak je.

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 7 d1.1 - Je pro tebe vzorem?

Ano - 18,75 %	Ne - 43,75 %	Nevím - 37,50 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano v em?

Tabulka . 7 d1.2 - V em?

Nep ená-í vlastní negativitu na ostatní	Je seriózní, cht í bych um t Aj jako ona
---	--

Waldorfská ZTMD dina - 20 respondent

Tabulka . 7 d2.1 - Je pro tebe vzorem?

Ano - 35,00 %	Ne - 10,00 %	Nevím - 55,00 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano v em?

Tabulka . 7 d2.2 - V em?

My-lením	Vlastním klidem
Talent d lat více v cí zároveň	Dobrý sportovec
Hodn nau í	Celkov

Osobn jsem byla docela p ekvapena, ře u ítel, který je v t-in řák sympatický, a umí si sjednat v hodin klid, není pro nikoho vzorem. U první skupiny respondent je mořnost

ano zastoupena minimálním procentem. Ne volilo 43,75 % respondentů. Ve druhé skupině respondentů volila více, než polovina možnost neví. Přesto se našlo několik lidí pro je učitel vzorem pro své žáky, dle vody jako způsob myšlení, hodnota učitel, vlastní klid atd. Velice mě zaujala odpověď, že mi vzorem, protože nepřenáší vlastní negativitu na ostatní, nejsem si jistá, že bych si něco podobného v 8. třídě u domova.

E) Naučí T toho hodn ?

Tato otázka má opět uzavřené odpovědi.

ZTMVeronské náměstí - 16 respondentů

Tabulka 7 e1 - Naučí toho hodn ?

Ano - 93,75 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 6,25 %
---------------	-------------	----------------

Waldorfská ZTMD dílna - 20 respondentů

Tabulka 7 e2 - Naučí toho hodn ?

Ano - 90,00 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 10,00 %
---------------	-------------	-----------------

Z uvedených odpovědí je zřejmé, že učitel, který má autoritu a je mi sympatický, toho učitel hodn. Obě skupiny respondentů v minimálně 90 % volí odpověď ano.

F) Jak komunikuje se žáky?

V této otázce mohli respondenti vybrat jednu z předdefinovaných možností, případně doplnit svou vlastní, pokud by se hodila lépe.

Možnosti byly následující:

ZTMVeronské náměstí - 16 respondentů

Tabulka 7 f1 - Jak komunikuje se žáky?

Jedná s odstupem - 12,50 %	Rozkazuje - 6,25 %
Je vstřícný/á - 50,00 %	Je přátelský/á - 31,25 %

Waldorfská ZTMD dílna - 20 respondentů

Tabulka 7 f2 - Jak komunikuje se žáky?

Je přátelský/á - 65,00 %	Je vstřícný/á - 30,00 %	Jedná s odstupem - 5,00 %
--------------------------	-------------------------	---------------------------

Vst ícnost volila polovina respondent první skupiny. Ve druhé skupin volilo 65 % respondent p átelskost. Z obou tabulek je z ejmé, že ob tyto vlastnosti jsou d lefité, pokud je na prvním míst vst ícnost, následuje jí p átelskost a opa n .

G) Má–z n j n kdy strach?

Op t uzav ená otázka s mořností odpov dí ano, ne, nevím

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 7 g1 - Má–z n j n kdy strach?

Ano - 12,50 %	Ne - 81,25 %	Nevím - 6,25 %
---------------	--------------	----------------

Waldorfská ZTMD dina - 20 respondent

Tabulka . 7 g2 - Má–z n j n kdy strach?

Ano - 10,00 %	Ne - 80,00 %	Nevím - 10,00 %
---------------	--------------	-----------------

V první skupin uvedli dva respondenti, že mají z u itele strach a jeden respondent uvedl, že neví. Více než 80 % respondent z u itele strach nemá. Ve druhé skupin má strach z u itele jeden z respondent a jeden uvedl, že neví. Je tedy z ejmé, že u itel, který má autoritu, d ti si ho váří a je p átelský ve v t-in strach nevyvolá.

H) Dokážete kontrolovat své emoce/pocity? (Nap . nek í v hodin)

Uzav ená otázka s mořností odpov dí ano, ne, nevím

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 7 h1 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Ano - 56,25 %	Ne - 25,00 %	Nevím - 18,75 %
---------------	--------------	-----------------

Waldorfská ZTMD dina - 20 respondent

Tabulka . 7 h2 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Ano - 80,00 %	Ne - 5,00 %	Nevím - 15,00 %
---------------	-------------	-----------------

V první skupin respondent uvedla více než polovina, že u itel dokážete kontrolovat své emoce v hodin . Ve druhé skupin respondent mořnost ano volilo 80 %.

8.) Otázka šVyber jednoho ze svých učitelů, koho si nevážíš – a vyplň následující otázku

Tato otázka byla opatřena do podotázek a) a b), které jsou následující

A) Který předmět vyučuje?

ZTMVeronské náměstí - 16 respondent

Tabulka 8 a1 - Který předmět vyučuje

Matematika - 12,50	Ruský jazyk - 6,25 %
Dějepis - 18,75 %	Německý jazyk - 6,25 %
Hudební výchova - 37,50 %	Přírodopis - 6,25 %
Fyzika - 6,25 %	Občanská výchova - 6,25 %

U této otázky většina respondentů napsala učitele, kterého mají na více předmětů, které vypsali konkrétně. Z toho důvodu nebude součet procent 100.

Waldorfská ZTMŠkola - 20 respondent

Tabulka 8 a2 - Který předmět vyučuje

Váží si všech - 25,00 %	Matematika - 30,00 %
Chemie - 30,00 %	Fyzika - 30,00 %
Zeměpis - 5,00 %	Biologie - 10,00 %
Hudební výchova - 10,00 %	Německý jazyk - 15,00 %

V první skupině respondentů si nejméně váží učitele na hudební výchovu, tuto možnost uvedlo 37,50 % respondentů. Musíme říci, že tato možnost docela překvapila, hudební výchovu jsem vždy považovala za volnější předmět, kde není potřeba příliš autoritativní přístup. Ve druhé skupině respondentů skončila se stejným počtem procent matematika, fyzika a chemie - 30 %.

B) Je Ti sympatický? Pokud ano, jím?

Opatřena otázkou s možností případného doplnění.

ZTMVeronské náměstí - 16 respondent

Tabulka 8 b1 - Je ti sympatický?

Ano - 0,00 %	Ne - 93,75 %	Nevím - 6,25 %
--------------	--------------	----------------

Waldorfská ZTMD dina - 15 respondent

Tabulka . 8 b2 - Je ti sympatický?

Ano - 6,67 %	Ne - 86,67 %	Nevím - 6,67 %
--------------	--------------	----------------

U otázky, zda je flák m tento u itel sympatický byla odpov celkem jednozna ná.

V první skupin respondent volilo odpov ne 93,75 % ve druhé skupin 86,67 %.

C) Dokáfe si v hodin sjednat klid? Pokud ano, jak?

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 c1.1 - Dokáfe si sjednat klid?

Ano - 31,25 %	Ne - 68,75 %	Nevím - 0,00 %
---------------	--------------	----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka . 8 c1.2 - Jak?

ekne, fe chování má své d sledky	ekne, fe jí to nebaví
Svým postavením	ve, v-ichni se jí bojí

Waldorfská ZTMD dina - 15 respondent

Tabulka . 8 c2.1 - Dokáfe si sjednat klid?

Ano - 60,00 %	Ne - 26,67 %	Nevím - 13,33 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka . 8 c2.2 - Jak?

ve	P ísnost/poznámky
----	-------------------

U otázky zda si u itel umí v hodin sjednat klid, se skupiny neshodují. První skupina respondent s 68,75 % volila odpov ne. Ve druhé skupin 60 % respondent volilo odpov ano. Zp sob jak si u itelé sjednávají klid v hodin , je nap . k ikem, poznámkami a vyvoláním strachu.

D) Je pro Tebe vzorem?

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 d1 - Je pro tebe vzorem?

Ano - 6,25 %	Ne - 93,75 %	Nevím - 0,00 %
--------------	--------------	----------------

Waldorfská ZTMD dina - 15 respondent

Tabulka . 8 d2 - Je pro tebe vzorem?

Ano - 0,00 %	Ne - 100 %	Nevím - 0,00 %
--------------	------------	----------------

U této otázky fládné p ekvapení nep i-lo, jak bych o ekávala z p edchozího hodnocení, nikdo z flák nepovafluje daného u itele za vzor. V první skupin volilo 93,75 % respondent možnost ne. Ve druhé skupin to pak bylo 100 %.

E) Nau í T toho hodn ?

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 e1 - Nau í toho hodn ?

Ano - 18,75 %	Ne - 75,00 %	Nevím - 6,25 %
---------------	--------------	----------------

Waldorfská ZTMD dina - 15 respondent

Tabulka . 8 e2 - Nau í toho hodn ?

Ano - 13,33 %	Ne - 86,67 %	Nevím - 0,00 %
---------------	--------------	----------------

Op t volila v t-ina respondent odpov ne. V první skupin uvedlo odpov ne 75 %, ve druhé skupin to bylo 86,67 %. U druhé skupiny respondent m odpov pom rn p ekvapila, protofe v otázce, zda si u itel umí sjednat klid, uvedlo 60 % respondent odpov ano. O ekávala bych, fe pokud je u itel p ísný a má v hodin klid, je zde prostor pro to, aby si flák odnesl z hodiny co nejvíce.

F) Jak komunikuje se fláky?

Op t možnost výb ru odpov dí, p ípadn dopln ní své vlastní

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 f1 - Jak komunikuje se fláky?

Rozkazuje - 75,00 %	Je p átelský/á - 6,25 %
Je vst ícný/á - 6,25 %	Jedná s odstupem - 12,50 %

Waldorfská ZTMD dina - 15 respondent

Tabulka . 8 f2 - Jak komunikuje se fláky?

Rozkazuje - 53,33 %	Je vst ícný/á - 13,33 %
Jedná s odstupem - 20,00 %	Je p átelský/á - 6,67 %
Ztrap uje a nadává - 6,67 %	

Ob skupiny respondent se shodují, že uitel, kterého si ahl tak neváhlí, s nimi jedná tak, že rozkazuje. V první skupin volilo tuto možnost 75 % a ve druhé skupin 53,33 %. U této otázky byla možnost doplnit vlastní odpově . Tuto možnost vyuffil jeden respondent z druhé skupiny. Dopln ná možnost zn la - uitel fláky ztrap uje a nadává (Nevulgárn).

G) Má-z n j n kdy strach?

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 g1 - Má-z n j n kdy strach?

Ano - 12,50 %	Ne - 81,25 %	Nevím - 6,25 %
---------------	--------------	----------------

Waldorfská ZTMD dina - 15 respondent

Tabulka . 8 g2 - Má-z n j n kdy strach?

Ano - 40,00 %	Ne - 53,33 %	Nevím - 6,67 %
---------------	--------------	----------------

U otázky zda mají fláci z uitele strach, uvedla první skupina respondent 81,25 % pro odpově ne. Ve druhé skupin pak možnost ne volilo 53,33 % respondent , av-ak 40 % pro odpově šanoõ není zanedbatelné procento.

H) Dokáflé kontrolovat své emoce/pocity? (Nap . nek í í v hodin)

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 8 h1 - Dokáflé kontrolovat své pocity?

Ano - 12,50 %	Ne - 56,25 %	Nevím - 31,25 %
---------------	--------------	-----------------

Waldorfská ZTMD dina - 15 respondent

Tabulka . 8 h2 - Dokáflé kontrolovat své pocity?

Ano - 0,00 %	Ne - 80,00 %	Nevím - 20,00 %
--------------	--------------	-----------------

U této otázky se ob skupiny respondent shodují, že uitel nedokáflé kontrolovat své emoce a v hodin na fláky k í í. V první skupin možnost ne volila více než polovina respondent . Ve druhé skupin možnost ne volilo 80 % respondent .

9.) Otázka šCo by podle Tebe m l uitel ud lat, aby si získal a udržel pozornost flák p í vyu ování?õ

Na tuto otázku odpovídali respondenti vlastními slovy, otevřená odpověď. Některí uvedli více odpovědí, pro to nebude součet procent odpovídat 100%

ZTMVeronské náměstí - 16 respondent

Tabulka 9 a - Co by mluviteli udělat, aby si získal pozornost flák?

Učit zajímavě / brát látku jako hru - 18,75 %	Být zábavný - 12,50 %
Mluvit krátce o jedné věci - 12,50 %	Být přátelský - 12,50 %
Střídat tématy a lehkou práci - 6,25 %	Pomáhat s látkou - 18,75 %
Sjednat si požadavky - 12,50 %	Být spravedlivý - 6,25 %
Být vstřícný - 12,50 %	Být sledný - 6,25 %
Umět komunikovat - 6,25 %	Být milý - 18,75 %
Být přítomný - 6,25 %	Nevím - 6,25 %

Waldorfská ZTMD dílna - 20 respondent

Tabulka 9 b - Co by mluviteli udělat, aby si získal pozornost flák?

Umět zaujmout - 30 %	Mluvit a nenechat se rušit - 10,00 %
Učit zábavně - 20,00 %	Být milý - 15,00 %
Inteligence - 5,00 %	Odborné znalosti - 5,00 %
Vědět víc - 5,00 %	Chovat se s rozvahou - 5,00 %
Být vstřícný - 5,00 %	Vždyto se mluví - 5,00 %
Být spravedlivý - 10,00 %	Být kamarádký - 5,00 %
To nedokáže nikdo - 5,00 %	Zapojovat fláky do hodiny - 5,00 %

Pro udržení pozornosti fláků v hodině by uitel mluvil podle respondentů první skupiny učitel zajímavě, brát výuku jako hru, pomáhat flákům s látkou a být milý. Všechny tyto odpovědi jsou zastoupeny 18,75 %. Pro druhou skupinu respondentů je důležité, aby učitel uměl zaujmout - 30 %. Obě skupiny spontánně uvedly, že pro klid v hodině je podstatné aby učitel fláky zaujal.

10.) Otázka šJe podle Tebe důležité, aby mluvitel autoritu?

ZTMVeronské náměstí - 16 respondent

Tabulka 10 a - Je důležité, aby mluvitel autoritu?

Ano - 62,50 %	Ne - 12,50 %	Nevím - 25,00 %
---------------	--------------	-----------------

Waldorfská ZTMD dina - 20 respondent

Tabulka . 10 b - Je d lefité, aby m l u itel autoritu?

Ano - 100 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 0,00 %
-------------	-------------	----------------

Ob skupiny se shodují, že autorita je v roli u itele podstatná. V první skupin volilo 62,50 % respondent možnost ano. Je to tedy více než polovina, přestože to docela překvapilo. V rámci dotazníku nám zatím vychází, že autorita je podstatná pro to aby u itel hodn nau il, aby byl v hodin klid a u itel tak mohl p istupovat k výuce a k flák m p átel-t ji, přestože u této otázky volilo odpověď ano mén než ¼ respondent . Ve druhé skupin naopak volilo možnost ano 100 % respondent .

11.) Otázka šKdo je pro Tebe v t-í autoritou?ö

V této otázce m li respondenti možnost výb ru jedné odpovědi z uvedených možností

- a) Máma c) Sourozenec e) Kamarád
b) Táta d) U itel f) Babi ka/d de ek

ZTMVeronské nám stí - 16 respondent

Tabulka . 11 a - Kdo je pro tebe v t-í autorita?

Táta - 25,00 %	U itel - 6,25 %
Máma - 62,50 %	Kamarád - 6,25 %

Waldorfská ZTMD dina - 20 respondent

Tabulka . 11 b - Kdo je pro tebe v t-í autorita?

Kamarád - 5,00 %	Máma - 15,00 %	U itel - 20,00 %
Babi ka/d de ek - 25,00 %	Táta - 35,00 %	

V první skupin respondent volilo 62,50 % odpověď A - máma. Ve druhé skupin byla nejast j-í odpověď B - táta s 35 %. Je tedy z ejmé, že nejv t-í autoritou jsou pro dospívající stále rodi e. U itele uvedlo úplné minimum respondent , přestože jsem ráda, že alespo n kdo u itele za autoritu považuje.

Vyhodnocení dotazník -- Střední školy

Gymnázium - 26 respondent

1.) Otázka: Co si představíte pod pojmem š autorita?

Na otevřenou otázku uvedla většina respondentů více odpovědí, z toho důvodu nebude součet procent 100.

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka 1. c - Co si představíte pod pojmem autorita

innost, která vede člověka kupedu- 3,85 %	Respekt - 53,85 %
Vyšší postavení - 19,23 %	Starší člověk - 7,69 %
Zkušenější člověk - 11,54 %	Uznání - 11,54 %
Moc nad ostatními - 7,69 %	Věchní poslechnou - 19,23 %
Silný člověk - 3,85 %	Věcovství - 3,85 %
Silný charakter - 3,85 %	Kontrola ostatních - 3,85 %
Schopnost zaujmout - 3,85 %	Nevím - 3,85 %

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka 1. d - Co si představíte pod pojmem autorita

Někdo výše postavený - 14,29 %	Vzor člověka - 19,05 %
Moc nad ostatními - 9,52 %	Zodpovědnost - 4,76 %
Někdo, kdo mi imponuje - 4,76 %	Respekt - 47,62 %
Váženost - 4,76 %	Uznání - 9,52 %
Prosadí si svůj názor - 4,76 %	Zkušenosti - 9,52 %
Vědí schopnosti - 9,52 %	Někdo koho poslechnu - 4,76 %
Spolehlivost - 4,76 %	Důvěrný silný člověk - 4,76 %
Schopnost zaujmout 9,52 %	Důvěra - 4,76 %

Obě skupiny respondentů považují za autoritu respekt. V první skupině volilo respekt 53,85 % ve druhé 47,62 %. Dále se skupiny shodují v tom, že člověk s autoritou má moc nad ostatními, je zkušenější a schopný zaujmout.

2.) Otázka: Doplete následující v tu: Mít autoritu znamená?

Opět otevřená otázka, většina uvedla více odpovědí. Z toho důvodu nebude součet procent 100.

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 2. c Mít autoritu znamená í

Povinnost - 3,85 %	Síla - 3,85 %
V domosti - 3,85 %	Respekt - 65,38 %
Vedení - 7,69 %	Poslušnost ostatních - 11,54 %
Nezneužívat moc - 3,85 %	V d t co s ní d lat - 3,85 %
Váženost ostatních - 3,85 %	Úcta - 3,85 %
Mít moc - 7,69 %	Mít charisma - 3,85 %
Um t p esv d it - 3,85 %	Vliv na ostatní - 3,85 %
Zodpov dnost - 3,85 %	Nevím - 3,85 %

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 2. d Mít autoritu znamená í

Respekt - 42,86 %	Váženost - 4,76 %
D v ra - 9,52 %	Vzbuzovat zájem - 4,76 %
Vliv - 4,76 %	Zodpov dnost - 14,29 %
V d ní - 4,76 %	Být schopen porozum t - 4,76 %
Úcta - 9,52 %	Obdiv - 4,76 %
Mít zku-enosti - 4,76 %	Autorita je p irozená - 4,76 %
Moc nad ostatními - 9,52 %	Um t vést - 4,76 %
e-it problémy - 4,76 %	Být hodný - 4,76 %

Podle obou skupin respondent šmít autorituø znamená mít respekt. První skupina respondent volila respekt s 65,38 % a druhá skupina 42,86 %. Dal-í uvedené mořnosti, kde se skupiny shodují, jsou nap . v domosti, úcta, um t vést atd.

3.) Otázka šJaký lov k je pro Vás autoritou?ø

Mořnost vybrat jednu odpov :

- Ten, koho poslechnu, protoře je siln j-í neřl já
- Ten, kdo je hodný a já ho poslechnu, protoře m má rád
- N kdo ve ejn známý - televizní nebo filmová hv zda, politik í .
- Ten, kdo m dokáře zaujmout a je kamarádský
- Star-í lidé

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka 3. c - Jaký lov k je pro vás autoritou

Odpov A - 7,69 %	Odpov B - 7,69 %
------------------	------------------

Odpov D - 73,08 %	Odpov E - 11,54 %
-------------------	-------------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka 3. d - Jaký člověk je pro vás autoritou

Odpov A - 28,57 %	Odpov C - 4,76 %	Odpov D - 38,10 %
Odpov E - 14,29 %	Odpov F* - 14,29 %	

* - Někdo schopný osobního zhodnocení, pirozený respekt nezaložený na strachu. Někdo, kdo mi může něco sdělit

U první skupiny respondentů byla odpověď jednoznačná, téměř ¾ respondentů uvedlo odpověď D - Ten, kdo mi dokáže zaujmout a je kamarádský. U druhé skupiny respondentů už to tak jasné není, nejvíce procent získala odpověď D - 38,10 %, ale jen o trochu méně procent získala odpověď A - Ten, koho poslechnu, protože je silnější než já. Zaujalo mě také, že někteří z respondentů druhé skupiny si předali vlastní odpovědi, kde člověk s autoritou je někdo schopný osobního zhodnocení, má pirozený respekt nezaložený na strachu a podstatné je aby mi tento člověk mohl něco sdělit.

4.) Otázka šUve te alespo 2 osoby ze svého okolí, které se dle Vašeho názoru dají nazvat autoritou a proč?

U této otázky uvedl každý z respondentů minimálně dvě osoby, v-ak uvedli klidně 4. Z toho důvodu nebude součet procent odpovídat 100

Gymnázium - 26 respondentů

Tabulka 4. c1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Profesoři - 30,77 %	Rodiče - 69,23 %
editel - 19,23 %	Prarodiče - 7,69 %
Kamarádi - 7,69 %	Teta/strýc - 3,85 %
Trenér - 15,38 %	Sbornistr - 3,85 %
Starší bratr - 3,85 %	Nevím - 15,38 %

Nejmáštější uvedené důvody pro to je, jsou následující

Tabulka 4. c2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, proč?

Naučí	Chce pro mě to nejlepší
-------	-------------------------

Postavení/funkce	Nad azenost
Jifi n co dokázali	fiví rodinu
Racionální a p átelský p ístup	Mají zku-enosti

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 4. d1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

U itel - 66,67 %	Matka - 47,62 %
Otec - 33,33 %	Zam stnavatel - 9,52 %
Kamarádi/bratr - 14,29 %	Prarodi e - 14,29 %
Trenér - 9,52 %	editel - 4,76 %
Teta - 9,52 %	Policisté a vojáci - 4,76 %

Nej ast j-í uvedené d vody pro tomu tak je, jsou následující

Tabulka . 4. d2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

P edává v domosti	Autorita ufl od mala
Líbí se mi jeho styl my-lení	Má na m velký vliv
Ví, co d lá	Má m j respekt
Vzhlíím k ní celý flivot	Je spravedlivý/á

První skupina respondent uvedla nej ast ji rodi e, 69,23 % Ve druhé skupin respondent vybrala v t-ina jako autoritu u itele - 66,67 % na druhém míst matka a otec. D vody pro jsou tyto osoby autoritou, jsou následující - fliví rodinu, p edává v domosti, zku-enosti, chce pro m to nejlep-í apod.

5.) Otázka šCo podle Vás utvá í autoritu u itele?š

U této otázky byla mofnost výb ru z dvanácti vlastností, úkolem bylo vybrat p t z nich a se adit je podle d leflitosti, p i emfl 1. je nejvíce d leflitá a 5. nejmén

Obrázek . 3 - mofnosti odpov dí

Umění jednat	Důslednost
Přísnost	Odborné znalosti
Spravedlnost	Vzhled
Smysl pro humor	Pohlaví
Inteligence	Věk učitele
Respekt	Přátelský vztah se studenty (Snaha pomoci)

Pro zpracování jsem pouflila 5 následujících tabulek:

Gymnázium - 26 respondent

1. bod

Tabulka . 5 c1 - 1. bod d lefitosti

Spravedlnost - 7,69 %	Odborné znalosti - 7,69 %
Respekt - 50,00 %	Intelligence - 11,54 %
Um ní jednat - 7,69 %	P átelský vztah se studenty - 11,54 %
P ísnost - 3,85 %	

2. bod

Tabulka . 5 c2 - 2. bod d lefitosti

Afektovanost - 3,85 %	Intelligence - 19,23 %
Respekt - 19,23 %	Um ní jednat - 11,54 %
D slednost - 11,54 %	Spravedlnost - 11,54 %
Odborné znalosti - 3,85 %	P ísnost - 11,54 %
P átelský vztah se studenty - 7,69 %	

3. bod

Tabulka . 5 c3 - 3. bod d lefitosti

Odborné znalosti - 3,85 %	Intelligence - 15,38 %
P ísnost - 15,38%	Um ní jednat - 11,54 %
V k - 7,69 %	Spravedlnost - 19,23 %
P átelský vztah se studenty - 3,85 %	Vzhled - 3,85 %
Respekt - 7,69 %	D slednost - 3,85 %
Smysl pro humor - 3,85 %	Arogance - 3,85 %

4. bod

Tabulka . 5 c4 - 4. bod d lefitosti

P átelský vztah se studenty - 23,08 %	Um ní jednat - 3,85 %
Spravedlnost - 15,38 %	V k - 7,69 %
P ísnost - 7,69 %	Intelligence - 19,23 %
Respekt - 3,85 %	Smysl pro humor - 11,54 %
D slednost - 7,69 %	

5. bod

Tabulka . 5 c5 - 5. bod d lefitosti

P ísnost - 19,23 %	Intelligence - 11,54 %
Pohlaví - 11,54 %	D slednost - 7,69 %
Odborné znalosti - 15,38 %	P átelský vztah se studenty - 7,69 %
Spravedlnosti - 11,54 %	Um ní jednat - 11,54 %
V k - 3,85 %	

Na 1. míst je respekt - 50 % respondent

Na 2. míst je respekt spolu s inteligencí - 19,23 % respondent

Na 3. míst je spravedlnost - 19,23 % respondent

Na 4. míst je p átelský vztah se studenty - 23,08 % respondent

Na 5. míst je p ísnost - 19,23 % respondent

Z uvedených možností vidíme, že velmi podstatný pro uznání ze strany flák je respekt.

Znovu se zde ukazuje, jak je podstatná spravedlnost.

Waldorfské lyceum - 21 respondent

1. bod

Tabulka . 5 d1 - 1. bod d lefitosti

Respekt - 14,29 %	Spravedlnost - 19,05 %
Intelligence - 23,81 %	Odborné znalosti - 14,29 %
P átelský vztah se studenty - 14,29 %	P ísnost - 4,76 %
Um ní jednat - 9,52 %	

2. bod

Tabulka . 5 d2 - 2. bod d lefitosti

Spravedlnost - 38,10 %	Intelligence - 19,05 %
P átelský vztah se studenty - 14,29 %	Respekt - 19,05 %
Odborné znalosti - 9,52 %	

3. bod

Tabulka . 5 d3 - 3. bod d lefitosti

Intelligence - 14,29 %	P átelský vztah se studenty - 19,05 %
------------------------	---------------------------------------

D slednost - 14,29 %	Odborné znalosti - 14,29 %
Um ní jednat - 19,05 %	V k - 4,76 %
Respekt - 4,76 %	Spravedlnost - 9,52 %

4. bod

Tabulka . 5 d4 - 4. bod d lefitosti

Intelligence - 4,76 %	Um ní jednat - 23,81 %
Odborné znalosti - 4,76 %	D slednost - 23,81 %
Pohlaví - 4,76 %	Vzhled - 4,76 %
Respekt - 4,76 %	Smysl pro humor - 14,29 %
Spravedlnost - 9,52 %	P ísnost - 4,76 %

5. bod

Tabulka . 5 d5 - 5. bod d lefitosti

P átelský vztah se studenty - 4,76 %	D slednost - 19,05 %
Respekt - 14,29 %	Vzhled - 4,76 %
Um ní jednat - 19,05 %	Smysl pro humor - 9,52 %
V k - 4,76 %	Odborné znalosti - 9,52 %
P ísnost - 4,76 %	Spravedlnost - 9,52 %

Na 1. míst je intelligence - 23,81 % respondent

Na 2. míst je spravedlnost - 38,10 % respondent

Na 3. míst je p átelský vztah se studenty spolu s um ním jednat - 19,05 % respondent

Na 4. míst je um ní jednat a d slednost - 23,81 % respondent

Na 5. míst je d slednost a um ní jednat - 19,05 % respondent

Z uvedených odpov dí je z ejmé, fle na prvním míst , p i utvá ení autority u itele, je intelligence. Hodn se zde opakují vlastnosti d slednost a um ní jednat.

Z porovnání obou skupin respondent vidíme, fle podstatný je respekt a intelligence. Také se ukazuje jako hodn d lefitý je p átelský vztah se studenty, um ní jednat, p ísnost a d slednost.

6.) Otázka šCo autoritu u itele oslabuje?š

U této otázky byla mofnost výb ru z dvanácti vlastností, úkolem bylo vybrat p t z nich a se adit je podle d lefitosti, p i emfl 1. je nejvíce d lefitá a 5. nejmén

Obrázek . 4 - mofnosti odpov dí

Arogance	Nepřátelství
Hloupost	Náladovost
Afektovanost (Křik apod.)	Nedůslednost
Vzhled	Nezájem o žáky
Věk učitele	Nadřazenost
Jak učitel učí	Nespravedlnost

Gymnázium - 26 respondent

1. bod

Tabulka . 6. c1 - 1. bod d lefítosti

Jak u itel u í - 7,69 %	Náladovost - 7,69 %
Arogance - 30,77 %	Afektovanost - 7,69 %
Nad azenost - 11,54 %	Nespravedlnost - 3,85 %
Ned slednost - 7,69 %	Nezájem o fláky - 11,54 %
Hloupost - 7,69 %	Nep átelství - 3,85 %

2. bod

Tabulka . 6. c2 - 2. bod d lefítosti

Nezájem o fláky - 7,69 %	Hloupost - 19,23 %
Arogance - 19,23 %	Náladovost - 15,38 %
Nad azenost - 11,54 %	Afektovanost - 11,54 %
Ned slednost - 3,85 %	Nep átelství - 7,69 %
Nespravedlnost - 3,85 %	

3. bod

Tabulka . 6. c3 - 3. bod d lefítosti

Arogance - 15,38 %	Jak u itel u í - 3,85 %
Nep átelství - 7,69 %	Ned slednost - 19,23 %
Nespravedlnost - 3,85 %	Hloupost - 7,69 %
Nezájem o fláky - 11,54 %	Nad azenost - 11,54 %
Afektovanost - 3,85 %	Náladovost - 15,38 %

4. bod

Tabulka . 6. c4 - 4. bod d lefitosti

Nep átelství - 19,23 %	Hloupost - 23,08 %
Vzhled - 7,69 %	Náladovost - 11,54 %
Arogance - 15,38 %	Nezájem o fláky - 7,69 %
Ned slednost - 3,85 %	Afektovanost - 7,69 %
Nad azenost - 3,85 %	

5. bod

Tabulka . 6. c5 - 5. bod d lefitosti

Náladovost - 7,69 %	Ned slednost - 15,38 %
Nezájem o fláky - 19,23 %	V k - 3,85 %
Vzhled - 7,69 %	Afektovanost - 11,54 %
Hloupost - 7,69 %	Jak u itel u í - 3,85 %
Arogance - 7,69 %	Nep átelství - 3,85 %
Nespravedlnost - 11,54 %	

Na 1. míst je arogance - 30,77 % respondent

Na 2. míst je arogance a hloupost - 19,25 % respondent

Na 3. míst je ned slednost - 19,25 % respondent

Na 4. míst je hloupost - 23,08 % respondent

Na 5. míst je nezájem o fláky - 19,23 % respondent

Podle respondent z první skupiny je hlavní vlastností oslabující autoritu u itele arogance.

Také se dvakrát objevuje jako oslabující prvek hloupost.

Waldorfské lyceum - 21 respondent

1. bod

Tabulka . 6. d1 - 1. bod d lefitosti

Hloupost - 28,57 %	Nad azenost - 9,52 %
Nezájem o fláky - 14,29 %	Náladovost - 4,76 %
Arogance - 14,29 %	Ned slednost - 9,52 %
Jak u itel u í - 4,76 %	Afektovanost - 9,52 %

2. bod

Tabulka . 6. d2 - 2. bod d lefitosti

Ned slednost - 14,29 %	Arogance - 14,29 %
Nad azenost - 19,05 %	Afektovanost - 4,76 %
Nespravedlnost - 19,05 %	Nep átelství - 4,76 %
Nezájem o fláky - 19,05 %	Jak u itel u í - 9,52 %

3. bod

Tabulka . 6. d3 - 3. bod d lefitosti

Nezájem o fláky - 4,76 %	Afektovanost - 9,52 %
Hloupost - 28,57 %	Ned slednost - 19,05 %
Nep átelství - 9,52 %	Arogance - 14,29 %
Náladovost - 9,52 %	Vzhled - 4,76 %

4. bod

Tabulka . 6. d4 - 4. bod d lefitosti

Nad azenost - 4,76 %	Nespravedlnost - 9,52 %
Nep átelství - 19,05 %	Hloupost - 14,29 %
Nezájem o fláky - 9,52 %	Ned slednost - 9,52 %
Náladovost - 9,52 %	Afekt - 9,52 %
Jak u itel u í - 4,76 %	Arogance - 9,52 %

5. bod

Tabulka . 6. d5 - 5. bod d lefitosti

Arogance - 4,76 %	Nezájem o fláky - 19,05 %
Nespravedlnost - 14,29 %	Hloupost - 9,52 %
Náladovost - 28,57 %	Nep átelství - 9,52 %
Afektovanost - 9,52 %	Nad azenost - 4,76 %

Na 1. míst je hloupost - 28,57 % respondent

Na 2. míst je nad azenost, nespravedlnost a nezájem o fláky - 19,05 % respondent

Na 3. míst je hloupost - 28,57 % respondent

Na 4. míst je nep átelství - 19,05 % respondent

Na 5. míst je náladovost - 28,57 % respondent

Z výsledků je patrné, že pro druhou skupinu respondentů je nejvíce oslabujícím aspektem hloupost. Na druhém místě nebyla odpověď jednoznačná, stejný počet procent získaly hned tři možnosti.

Po srovnání obou skupin respondentů je jasné, že autoritu učitele oslabuje hlavně hloupost a arogance.

7.) Otázka š Vyberte jednoho ze svých učitelů, kterého si vážíte a vyplňte následující otázku

Dále byla otázka rozčleněna na podotázky od A) až po H)

A) Který předmět vyučujete?

V této otázce uvedla učitele, kterého mají na více předmětů, které konkrétně vypsal. Z toho důvodu nebude součet procent 100.

Gymnázium - 26 respondentů

Tabulka 7 a3 - Který předmět vyučujete

Nechci odpovídat - 7,69 %	Chemie - 23,08 %
Matematika - 7,69 %	Německý jazyk - 3,85 %
Český jazyk - 23,08 %	Ekonomie - 23,08 %
Biologie - 3,85 %	ZSV - 3,85 %
Anglický jazyk - 3,85 %	

Waldorfské lyceum - 21 respondentů

Tabulka 7 a4 - Který předmět vyučujete

Hudební výchova - 9,52 %	Biologie - 19,05 %
Výtvarná výchova - 4,76 %	Matematika - 33,33 %
Číslo zeměpis - 14,29 %	Chemie - 9,52 %
Zeměpis - 9,52 %	Německý jazyk - 4,76 %
Anglický jazyk - 4,76 %	

Pro první skupinu respondentů vyučuje učitel, kterého si nejvíce váží český jazyk, chemii a ekonomii - 23,08 %. Ve druhé skupině nejčastěji vybrali respondenti vyučujícího matematiky - 33,33 %

B) Je Vám sympatický? Pokud ano čím?

Gymnázium - 26 respondentů

Tabulka 7 b3.1 - Je vám sympatický?

Ano - 96,15 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 3,85 %
---------------	-------------	----------------

Pokud ano, čím?

Tabulka 7 b3.2 - čím?

Všeobecně	Způsobem učením
Je inteligentní	Pomůže
Má zájem o fláky	Usmívá se
Je spravedlivý	Je komunikativní

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka 7 b4.1 - Je vám sympatický?

Ano - 90,48 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 9,52 %
---------------	-------------	----------------

Pokud ano, čím?

Tabulka 7 b4.2 - čím?

Povahou	Způsobem bytí
Má lidské citlivost	Je inteligentní
To co dělá, ho baví	Je přátelský
Dobře naučí	Je ve svém oboru dobrý

První skupina respondentů uvedla téměř 100 %, že je jim daný učitel sympatický. Ve druhé skupině to bylo 90,48 %. Důvody ve kterých se obě skupiny shodují, jsou například inteligence, způsob učení a bytí, přátelství apod.

C) Dokážete si v hodině sjednat klid? Pokud ano, jak?

Gymnázium - 26 respondentů

Tabulka 7 c3.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 96,15 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 3,85 %
---------------	-------------	----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka 7 c3.2 - Jak?

Má autoritu	Zvýší hlas
Oklikuje nás	Změní zasedací pořádek
Snáší se o diskusi	Vzbudí zájem flák

Nikdo si s ním nechce kazit přátelský vztah	Je přítomný
---	-------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka 7.4.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 95,24 %	Ne - 4,76 %	Nevím - 0,00 %
---------------	-------------	----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka 7.4.2 - Jak?

Zvýší hlas	Má autoritu
Zaujme	Dělá to nenásilně
Pořádá o klid	Přestane mluvit
Vtipem	Má pokáždě klid

V obou skupinách uvedlo více než 90 % respondentů, že je učitel schopen si v hodině sjednat klid. U odpovědí jak klidu v hodině dosáhne, mělo velice zaujala možnost, že nikdo nebude v hodině vyrušovat, protože si nechce kazit dobré vztahy s vyučujícími. V obě skupiny shodují, že učitel má vyučující autoritu, zaujme, případně přestane mluvit a učitel se uklidní.

D) Je pro Vás v německém vzorem? Pokud ano v jakém?

Gymnázium - 26 respondentů

Tabulka 7.4.3.1 - Je pro vás vzorem?

Ano - 30,77 %	Ne - 23,08 %	Nevím - 46,15 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano v jakém?

Tabulka 7.4.3.2 - V jakém?

Pohledem na svět	Je ideální kamarád
Pomáhá, není arogantní	Právě sobě stačí - nastává
Je plná energie a flivota	Je inteligentní

Waldorfské lyceum - 21 respondentů

Tabulka 7.4.4.1 - Je pro vás vzorem?

Ano - 76,19 %	Ne - 14,29 %	Nevím - 9,52 %
---------------	--------------	----------------

Pokud ano v čem?

Tabulka . 7 d4.2 - V čem?

Má ve v čech jasno	Je vst ícný
Nad-ení pro v du	V názorech
Je spravedlivý	Má lidský p ístup

První skupina respondent nej ast ji zvolila odpov nevím - 46,15 %. Ve druhé skupin byl výsledek konkrétn j-í, odpov ano vybralo 76,19 % respondent . D vody pro je u ítel pro fláka vzorem jsou inteligence, názory, lidský p ístup atd.

E) Nau í Vás toho hodn ?

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 7 e3 - Nau í toho hodn ?

Ano - 96,15 %	Ne - 3,85 %	Nevím - 0,00 %
---------------	-------------	----------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 7 e4 - Nau í toho hodn ?

Ano - 80,95 %	Ne - 0,00 %	Nevím - 19,05 %
---------------	-------------	-----------------

Ob skupiny respondent souhlasí, fle hodnocený u ítel zvládne v hodinách nau ít hodn . První skupina zvolila mofnost ano v 96,15 % a druhý skupina v 80,95 %

F) Jak komunikuje se studenty?

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 7 f3 - Jak komunikuje se fláky?

Je vst ícný/á - 30,77 %	Je p átelský/á - 69,23 %
-------------------------	--------------------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 7 f4 - Jak komunikuje se fláky?

Je vst ícný/á - 52,38 %	Je p átelský/á - 38,10 %	Jedná s odstupem - 9,52 %
-------------------------	--------------------------	---------------------------

Co se tý e komunikace se studenty, v t-ina respondent z první skupiny zvolila odpov , je p átelský/á - 69,23 % Ve druhé skupin je na prvním míst vst ícnost - 52,38 %, ale p átelskost také nemá úpln zanedbatelné hodnocení.

G) Máte z n j n kdy strach?

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 7 g3 - Máte z n j n kdy strach?

Ano - 7,69 %	Ne - 80,77 %	Nevím - 11,54 %
--------------	--------------	-----------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 7 g4 - Máte z n j n kdy strach?

Ano - 23,81 %	Ne - 61,90 %	Nevím - 14,29 %
---------------	--------------	-----------------

Ob skupiny se shodují, fle v t-ina z nich p i vyu ování strach nepoci uje. V první skupin je to více nefl ¾ respondent , ve druhé pak 61,90 %. P ekvapuje m , fle u itel vesm s hodnocený kladn m fle vyvolávat u svých student strach. Zvlá-t pak u druhé skupiny respondent , kde poci uje strach v hodinách 23,81 % z nich.

H) Dokáfle kontrolovat své emoce/pocity? (Nap . nek i í v hodin)

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 7 h3 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Ano - 96,15 %	Ne - 3,85 %	Nevím - 0,00 %
---------------	-------------	----------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 7 h4 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Ano - 80,95 %	Ne - 4,76 %	Nevím - 14,29 %
---------------	-------------	-----------------

U otázky, zda dokáfle u itel kontrolovat své emoce, uvedly ob skupiny jednozna nou odpov . V první skupin respondent odpov d lo 96,15 % ano ve druhé skupin pak 80,95 %

8.) Otázka š Vyberte jednoho ze svých u itel , koho si neváffíteš

A) Který p edm t vyu uje?

Gymnázium - 26 respondent

46,15 % respondent uvedlo, fle není u itel, kterého by si neváffili

Tabulka . 8 a3 - Který p edm t vyu uje

Biologie - 3,85 %	Fyzika - 11,54 %
Anglický jazyk - 7,69 %	Matematika - 11,54 %
D jepis - 7,69 %	Nechci odpov d t - 11,54 %

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Jeden z respondentů hodnotil učitele z minulé školy, proto jsem jeho odpovědi do vyhodnocení nezahrnovala

Tabulka 8 a4 - Který předmět vyučujete

Fyzika - 25,00 %	Výtvarná výchova - 10,00 %
Dejepis - 5,00 %	Anglický jazyk - 30,00 %
Německý jazyk - 15,00 %	Tělesná výchova - 10,00 %
Nechci jmenovat - 5,00 %	

U otázky, kterého učitele si studenti neváží, mi velice překvapilo, že 46,15 % respondentů z první skupiny uvedlo, že si učitele váží a tím pádem nemohou hodnotit. Uprávně bych takovou odpověď očekávala spíše u studentů Waldorfských škol, kde z vlastní zkušenosti vím, že se u učitelů snaží působit spíše jako šrodina a být tak studentům blíže. Na druhou stranu se zde nabízí otázka, zda právě tento přístup neposobí opačně a autorita učitele se tím nesnižuje. Ve druhé skupině respondentů každý jmenoval jednoho či více vyučujících, nejvíce početně získal vyučující anglického jazyka - 30 %

B) Je Vám sympatický? Pokud ano, čím?

Gymnázium - 14 respondentů

Tabulka 8 b3.1 - Je vám sympatický?

Ano - 14,29 %	Ne - 71,43 %	Nevím - 14,29 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano, čím?

Tabulka 8 b3.2 - Čím?

Je přátelský/á	Je hodný/á	Podle nálady
----------------	------------	--------------

Waldorfské lyceum - 20 respondentů

Tabulka 8 b4 - Je vám sympatický?

Ano - 5,00 %	Ne - 55,00 %	Nevím - 40,00 %
--------------	--------------	-----------------

V první skupině odpovědělo 71,43 % respondentů, že vyučující jim není sympatický. Přesto se však našlo pár respondentů, kterým sympatický je a dává jim přátelství, přístup - je hodný, případně podle nálady. Ve druhé skupině odpovědělo ne 55 % respondentů, neví vybral 40 %

C) Dokážete si v hodině sjednat klid? Pokud ano, jak?

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka . 8 c3.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 21,43 %	Ne - 64,29 %	Nevím - 14,29 %
---------------	--------------	-----------------

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka . 8 c4.1 - Dokážete si sjednat klid?

Ano - 40,00 %	Ne - 40,00 %	Nevím - 20,00 %
---------------	--------------	-----------------

Pokud ano, jak?

Tabulka . 8 c4.2 - Jak?

Vytváří strach	Prosí	Křikem
Neustále někomu oslovuje	Manipulací	

V první skupině respondent je odpověď jasná, 64,29 % zvolilo možnost ne. U druhé skupiny vyšla na stejno odpověď ano - 40 % a ne - 40 %. Využijí si podle studentů ve výuce sjednat klid tím, že křikem, vytváří strach, manipuluje nebo někomu neustále oslovuje.

D) Je pro Vás v něčem vzorem? Pokud ano v čem?

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka . 8 d3 - Je pro vás vzorem?

Ano - 0,00 %	Ne - 100%	Nevím - 0,00 %
--------------	-----------	----------------

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka . 8 d4 - Je pro vás vzorem?

Ano - 5,00 %	Ne - 90,00 %	Nevím - 5,00 %
--------------	--------------	----------------

Pokud ano v čem? - Odvaha

100% respondentů z první skupiny uvedlo, že využijí pro něho vzorem. Ve druhé skupině je to 90%, pokud však někomu vzorem je, je to díky jeho odvaze.

E) Naučí Vás toho hodně?

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka . 8 e3 - Naučí toho hodně?

Ano - 35,71 %	Ne - 50,00 %	Nevím - 14,29 %
---------------	--------------	-----------------

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka . 8 e4 - Nau í toho hodn ?

Ano - 10,00 %	Ne - 65,00 %	Nevím - 25,00 %
---------------	--------------	-----------------

V první skupin uvedlo 50 % respondent , že vyu ují, toho moc nenau í, ale 37,51 % respondent uvedlo opak. Myslím si, že ani tento počet procent není zanedbatelný. Ve druhé skupin je jifl rozdíl v t-í, ne uvedlo 65 % respondent , ano uvedlo 10 % respondent

F) Jak komunikuje se studenty?

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka . 8 f3 - Jak komunikuje se fláky?

Jedná s odstupem - 21,43 %	Je p átelský/á - 14,29 %
Rozkazuje - 50,00 %	Je vst ícný/á - 14,29 %

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka . 8 f4 - Jak komunikuje se fláky?

Rozkazuje - 30,00 %	Je p átelský/á - 20,00 %
Je vst ícný/á - 25,00 %	Jedná s odstupem - 25,00 %

V první skupin souhlasí 50 % respondent , že vyu ující komunikuje hlavn rozkazy. Ve druhé skupin má také nejv t-í počet procent rozkazování - 30 %, ale rozdíl od ostatních mofností jifl není tak velký. Podle 25 % respondent jedná vyu ující s odstupem nebo je vst ícný/á. Pro 20 % respondent je vyu ující p átelský/á

G) Máte z n j n kdy strach?

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka . 8 g3 - Máte z n j n kdy strach?

Ano - 35,71 %	Ne - 57,14 %	Nevím - 7,14 %
---------------	--------------	----------------

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka . 8 g4 - Máte z n j n kdy strach?

Ano - 15,00 %	Ne - 75,00 %	Nevím - 10,00 %
---------------	--------------	-----------------

Co se tý e strachu z vyu ujícího, ob skupiny se shodují, že jej v hodinách nepoci ují. V první skupin zvolilo odpov ne 57,14 % a ve druhé skupin 75 % respondent .

H) Dokážete kontrolovat své emoce/pocity? (Například i v hodině)

Gymnázium - 14 respondent

Tabulka 8 h3 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Ano - 42,86 %	Ne - 50,00 %	Nevím - 7,14 %
---------------	--------------	----------------

Waldorfské lyceum - 20 respondent

Tabulka 8 h4 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Ano - 45,00 %	Ne - 30,00 %	Nevím - 25,00 %
---------------	--------------	-----------------

Co se týká schopnosti kontrolovat své emoce, není výsledek tak jednoznačný. V první skupině sice uvedlo 50 % respondentů odpověď ne, ale pro možnost ano se rozhodlo 42,86 %. Ve druhé skupině je naopak více respondentů nakloneno odpovědi ano - 45 %, odpověď ne zvolilo 30 %. Myslím si tedy, že rozdíl v poměru kladných a záporných odpovědí není až tak markantní.

9.) Otázka šCo by podle Vás mělo učitel udělat, aby si získal a udržel pozornost žáků při vyučování?

Otevřená otázka, v níž respondenté uvedli několik možností, součet procent tedy nebude 100.

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka 9 c - Co by mělo učitel udělat, aby si získal pozornost žáků?

Nevím - 23,08 %	Sjednat si klid - 7,69 %
Rozmanitost výuky - 7,69 %	Udělat hodinu zajímavou - 19,23 %
Vykládat látku srozumitelně - 3,85 %	Učít zábavnou formou - 3,85 %
Zaujmout - 11,54 %	Nebýt arogantní - 3,85 %
Nevědět - 3,85 %	Dokázat a přiznat vlastní chybu - 3,85 %
Nepovyšovat se - 3,85 %	Být zábavný - 3,85 %
Být vstřícný - 7,69 %	Mluvit srozumitelně - 11,54 %
Mít autoritu - 3,85 %	Být přátelský - 11,54 %
Respektovat studenty - 7,69 %	Chcít výsledky - 3,85 %
Zapojit studenty - 3,85 %	Být spravedlivý - 3,85 %
Umět řešit problémy - 3,85 %	Nezasednout si na někoho - 3,85 %
Rozkazovat - 3,85 %	

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 9 d - Co by m l u itel ud lat, aby si získal pozornost flák ?

Zaujmout tématem - 33,33 %	Vyznat se v oboru - 14,29 %
Být zajímavý - 9,52 %	Intelligence - 9,52 %
Neodbíhat od tématu - 4,76 %	Nebýt extrémně p ísný - 4,76 %
Kladný vztah k lidem - 4,76 %	Kontrolovat své pocity - 4,76 %
Um t odhadnout situaci - 4,76 %	Mít plán - 4,76 %
Sdílet nadšení - 4,76 %	Odleh it výklad - 9,52 %
Ptát se zda je v e jasné - 9,52 %	Vytvá et zku enosti - 4,76 %
Být p átelský - 4,76 %	U it strukturovan - 9,52 %
Mít jasné pofadavky - 9,52 %	Mluvit normáln - 9,52 %
Respekt - 4,76 %	Chtít zájem student - 4,76 %
Nevím - 19,05 %	

V první skupin respondent se nej ast ji objevila odpov nevím - 23,08 %. Dal í nej ast j í odpov dí je, snažit se ud lat hodinu zajímavou. Tuto mofnost zvolilo 19,23 %. Ve druhé skupin respondent vybralo 33,33 % jako hlavní zp sob, zaujmout tématem.

10.) Otázka šJe podle Vás d ležitá, aby m l u itel autoritu?

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 10 c - Je d ležitá, aby m l u itel autoritu?

Ano - 92,31 %	Ne - 3,85 %	Nevím - 3,85 %
---------------	-------------	----------------

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 10 d - Je d ležitá, aby m l u itel autoritu?

Ano - 76,19 %	Ne - 9,52 %	Nevím - 14,29 %
---------------	-------------	-----------------

92,31 % respondent z první skupiny si myslí, že je d ležitá, aby m l u itel autoritu. Ve druhé skupin respondent si to myslí 76,19 %

11.) Otázka šKdo je pro Vás v t í autoritou?ö

Vyberte jednu odpov

- a) M áma c) Sourozenec e) Kamarád
b) T áta d) U itel f) Babi ka/d de ek

Gymnázium - 26 respondent

Tabulka . 11 c - Kdo je pro vás v t-í autorita?

U itel - 11,54 %	Máma - 42,31 %
Táta - 30,77 %	Sourozenec - 7,69 %
Kamarád - 3,85 %	Babi ka/d da - 3,85 %

Waldorfské lyceum - 21 respondent

Tabulka . 11 d - Kdo je pro vás v t-í autorita?

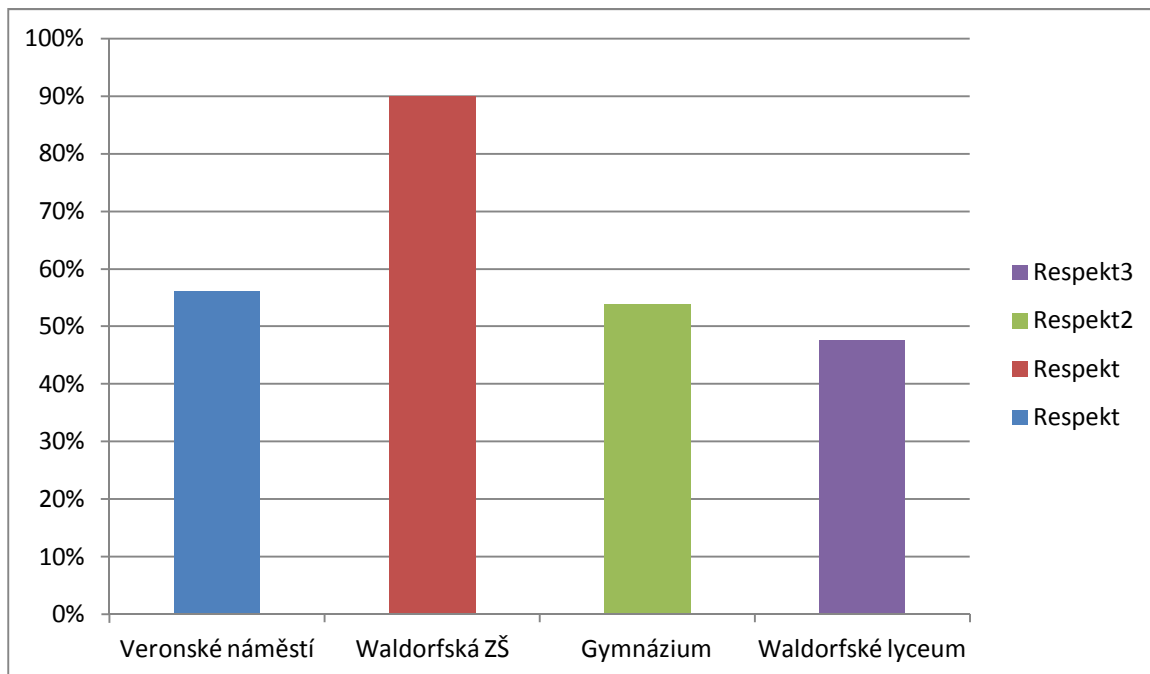
Máma - 33,33 %	U itel - 14,29 %
Táta - 19,05 %	Babi ka/d da - 19,05 %
Sourozenec - 4,76 %	Kamarád - 9,52 %

Na otázku s mořností výb ru, kdo je pro vás v t-í autoritou odpov d lo 42,31 % respondent z první skupiny, ťe v t-í autoritou je máma. Ve druhé skupin respondent je to také máma s 33,33 %

4.5 Závěr výzkumu

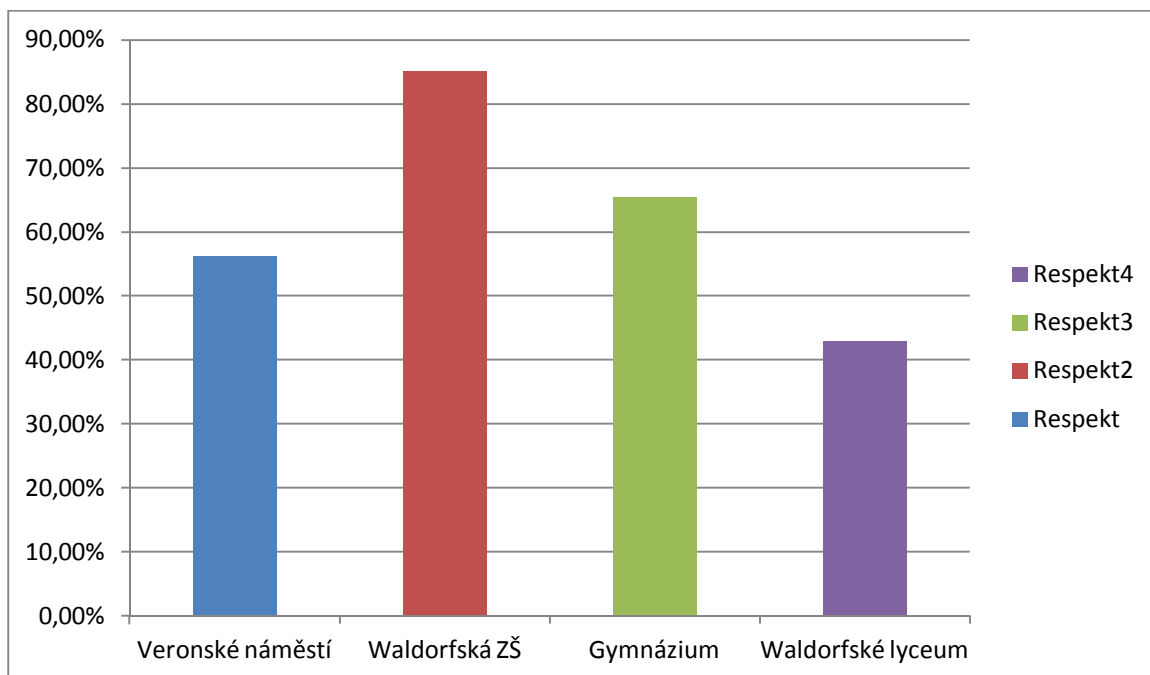
1. Otázka: Co si představíte/představíte pod pojmem šautorita?

Graf . 1 - Co je autorita

2. Otázka: Doplně následující v tu: Mít autoritu znamená

Graf . 2 - Mít autoritu znamená

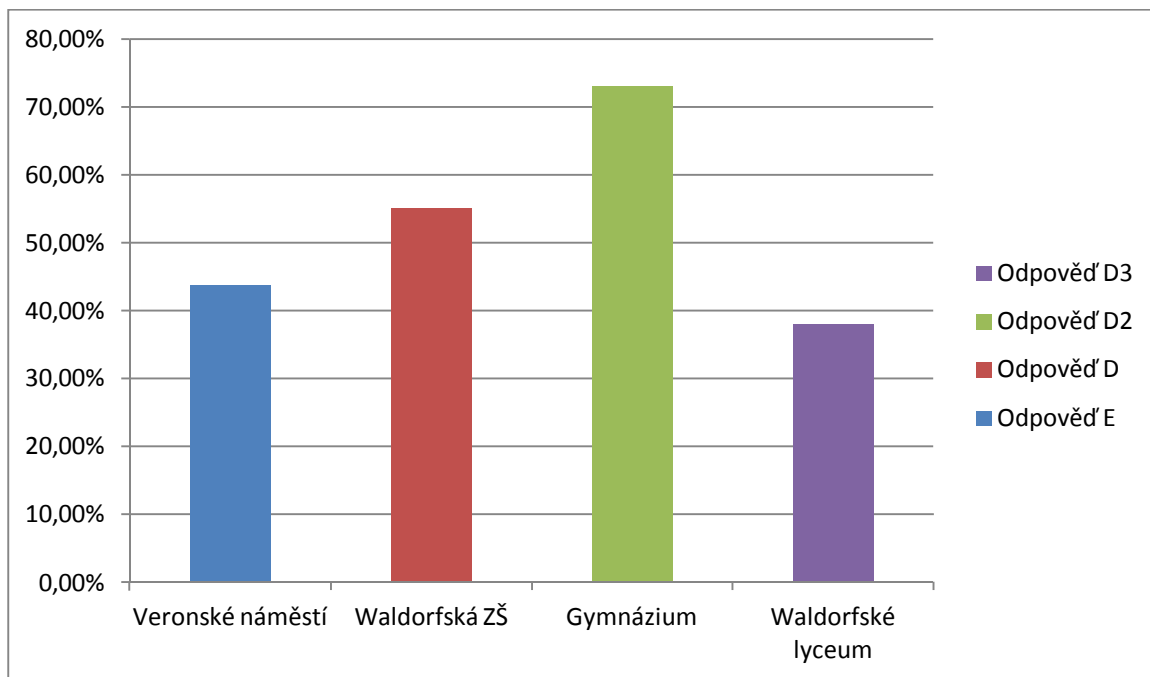

3. Otázka: Jaký člověk je pro Tebe/Vás autoritou?

d) Ten, kdo mi dokáže zaujmout a je kamarádský

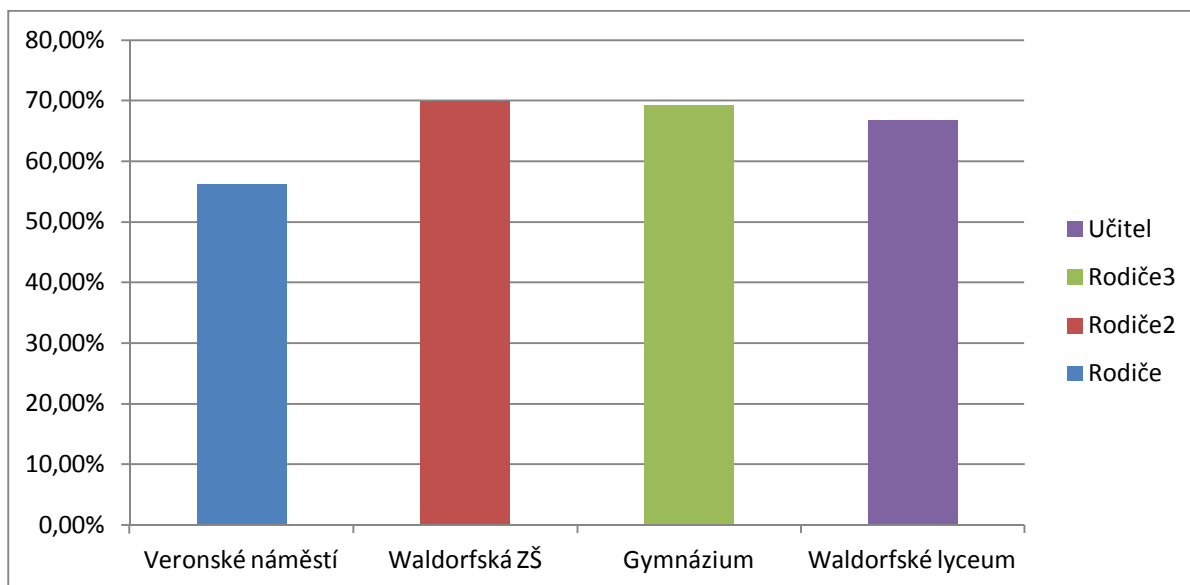
e) Starší lidé

Graf . 3 - Kdo je autoritou

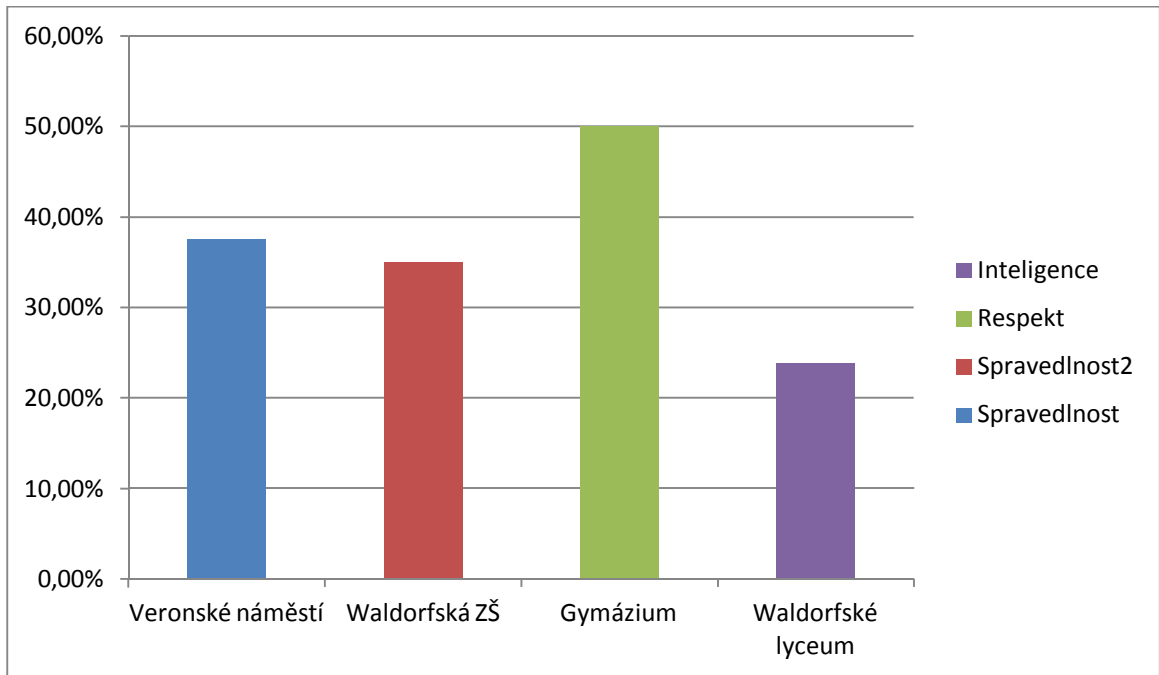
4. Otázka: Uveď alespoň 2 osoby ze svého okolí, které se dle Tvého názoru dají nazvat autoritou a proč?

Graf . 4 - Příklad osoby s autoritou

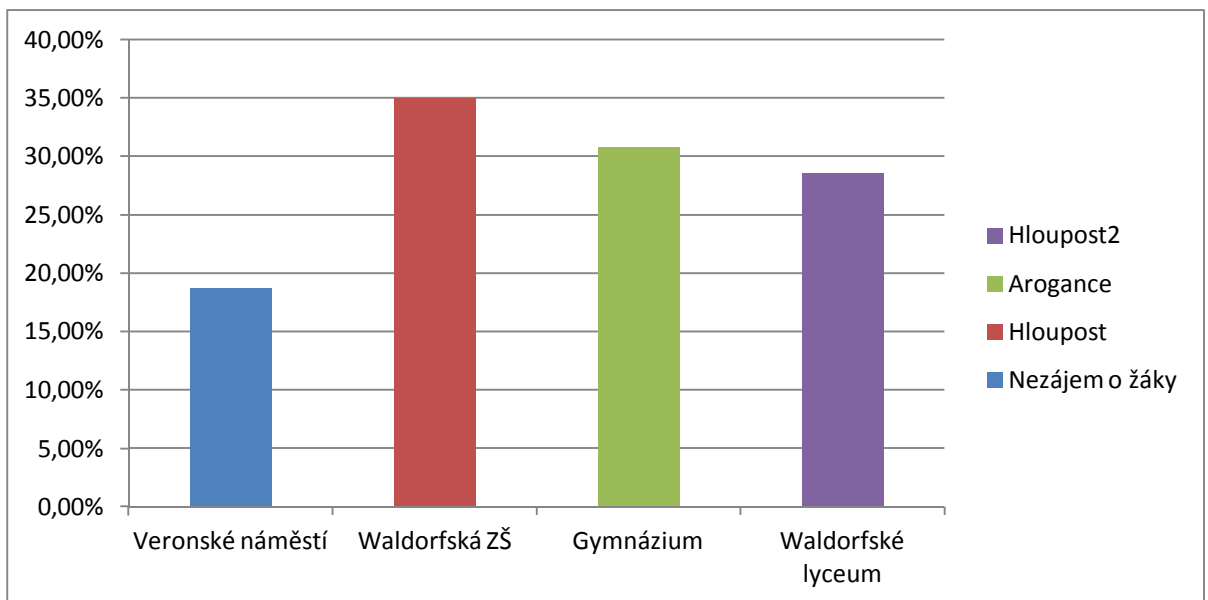
5. otázka: nejdlejší vlastnosti utvářející autoritu u itele

Graf . 5 - Vlastnosti utvářející autoritu

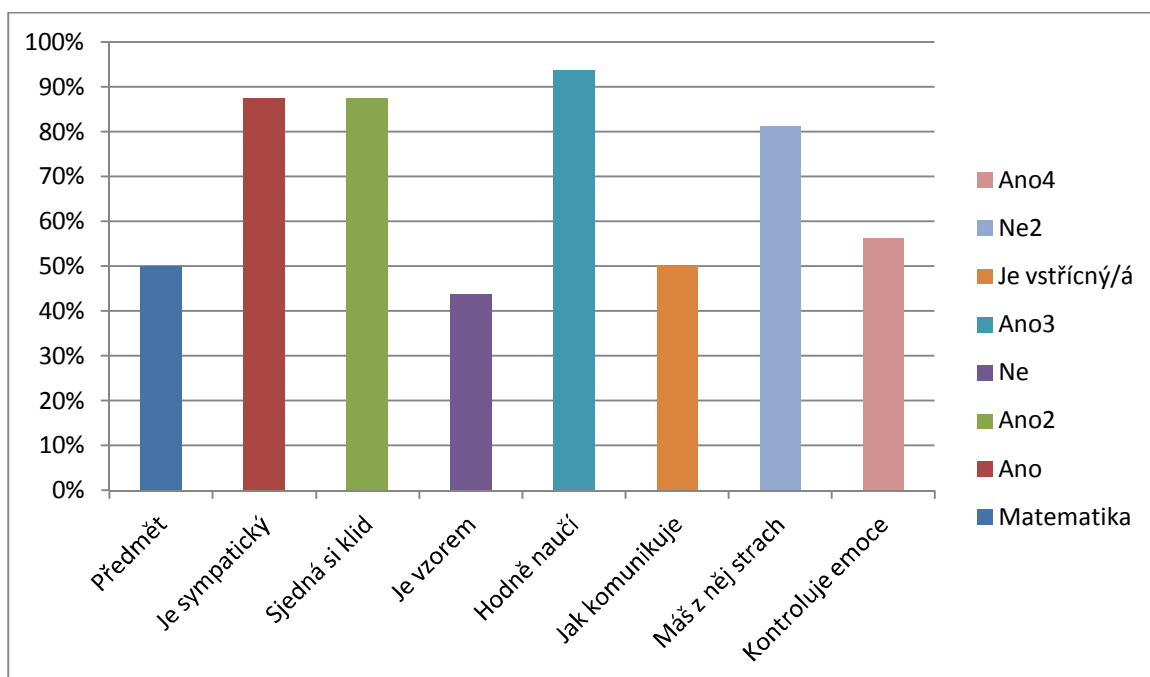
6. otázka: Co autoritu u itele oslabuje

Graf . 6 - Co autoritu u itele oslabuje

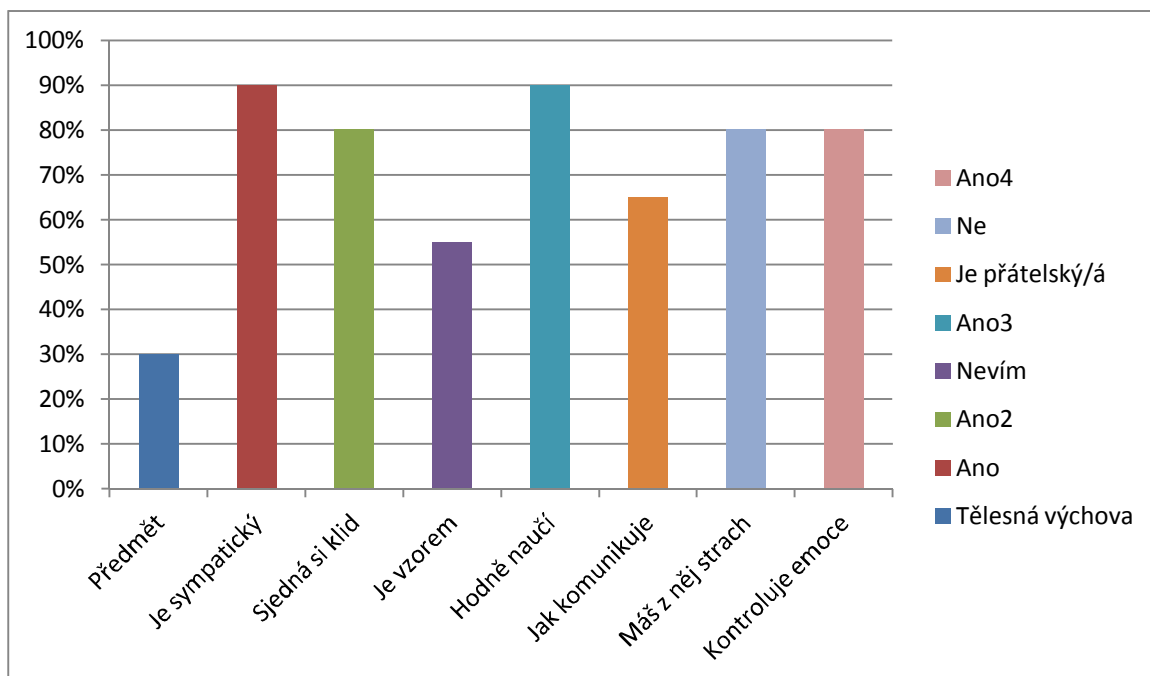
7. Otázka: U itel, kterého si vážíš -- Veronské nám stí

Graf . 7.1 - U itel, kterého si vážíš --

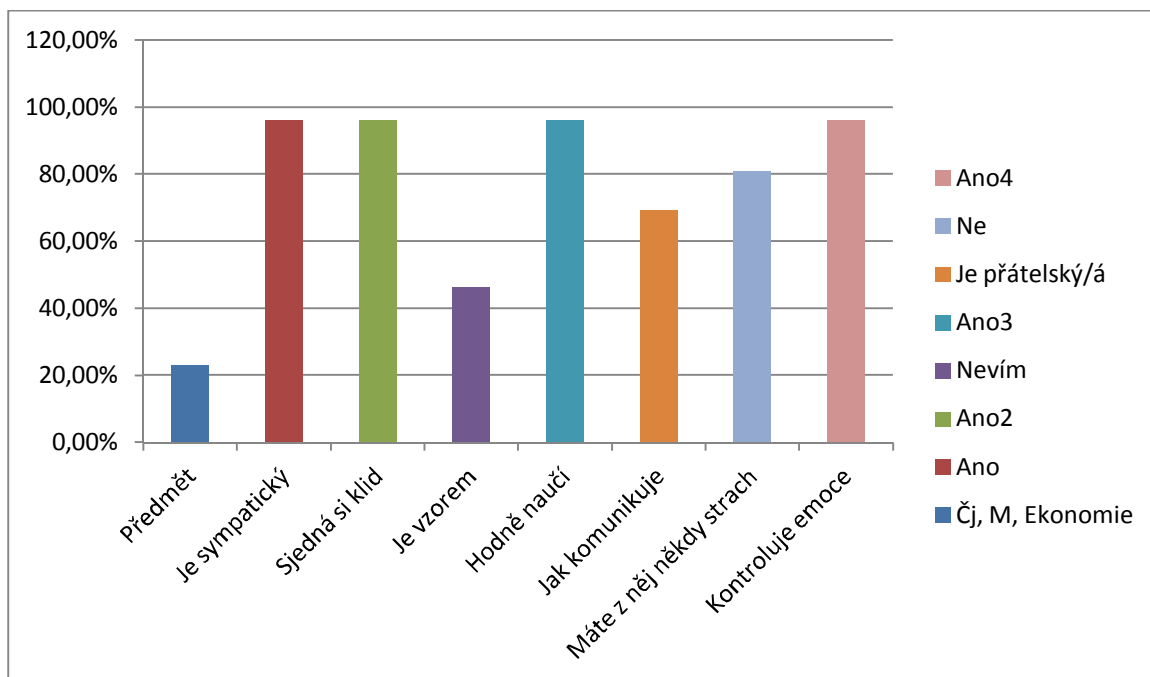
Waldorfská ZTM

Graf . 7.2 - U itel, kterého si vážíš --

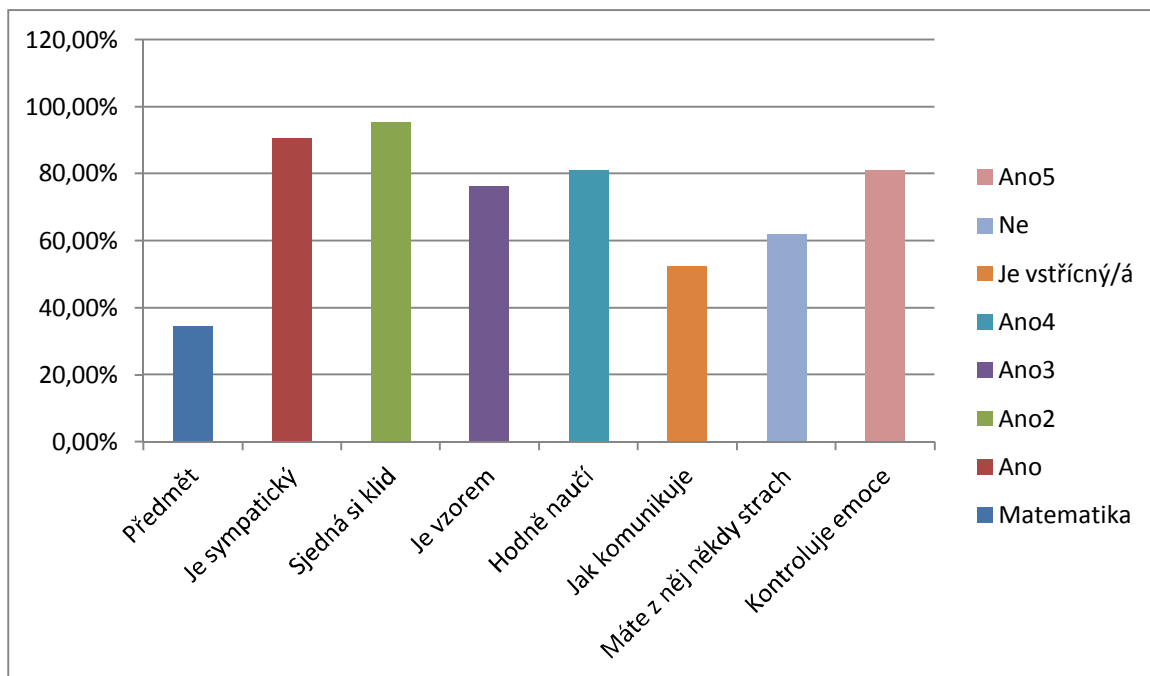
Gymnázium

Graf . 7.3 - U itel, kterého si vážíš –

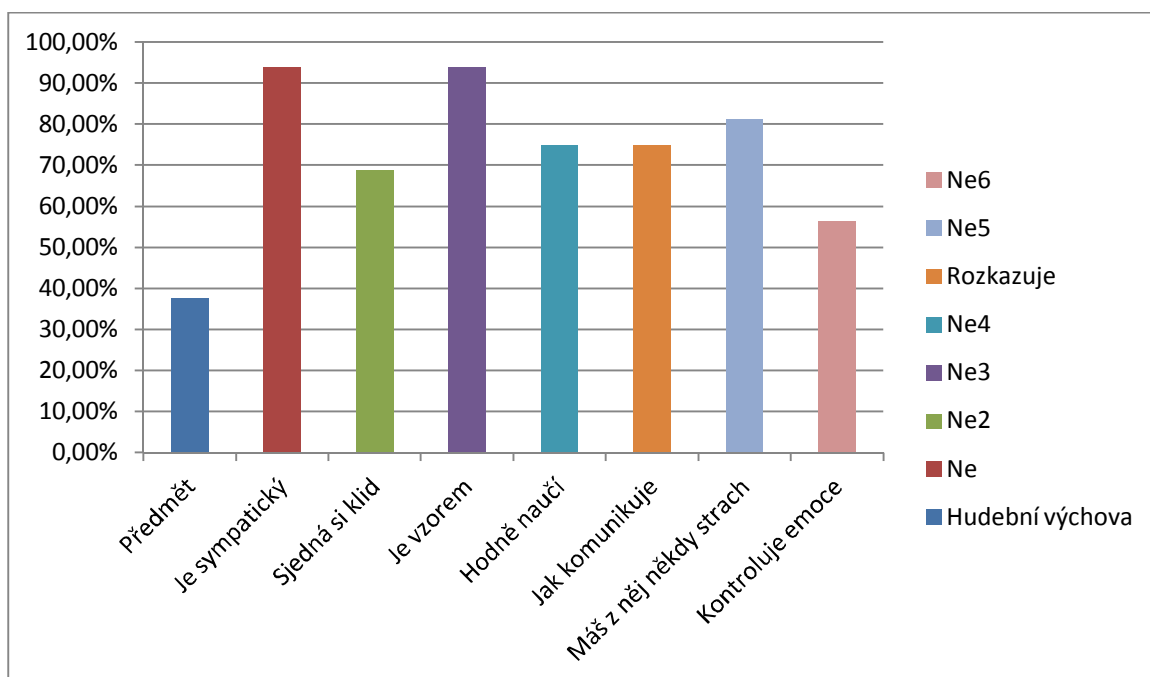
Waldorfské lyceum

Graf . 7.4 - U itel, kterého si vážíš –

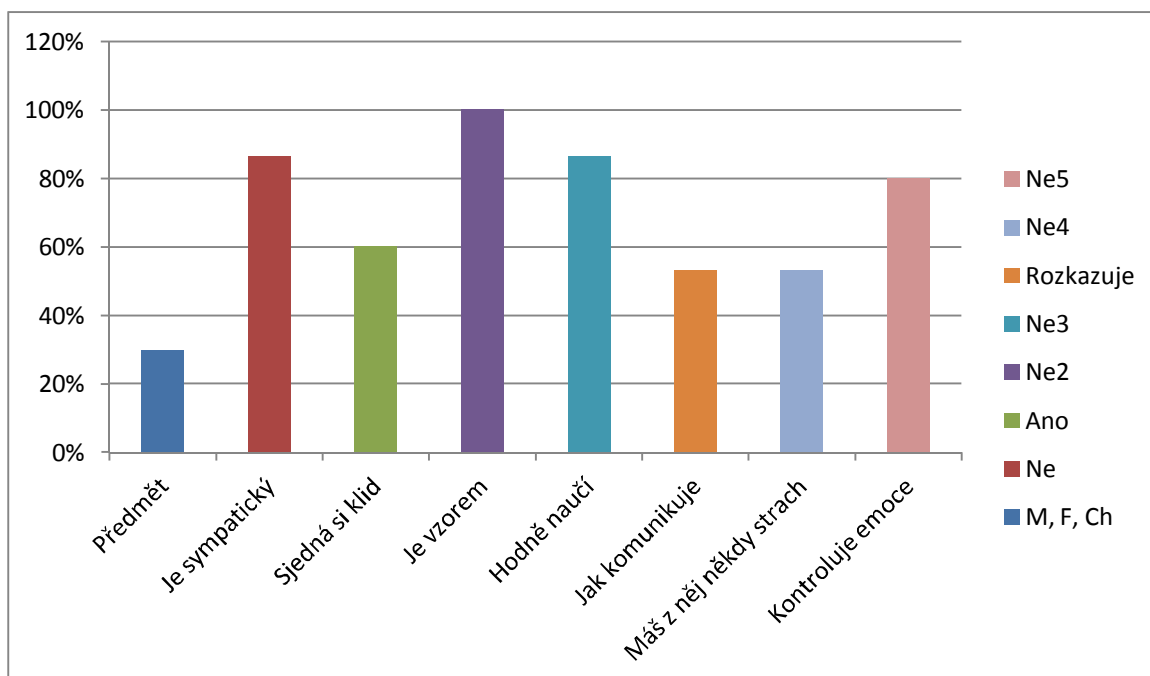
8. otázka: U itel, kterého si neváří-- Veronské nám stí

Graf . 8.1 - U itel, kterého si neváří--

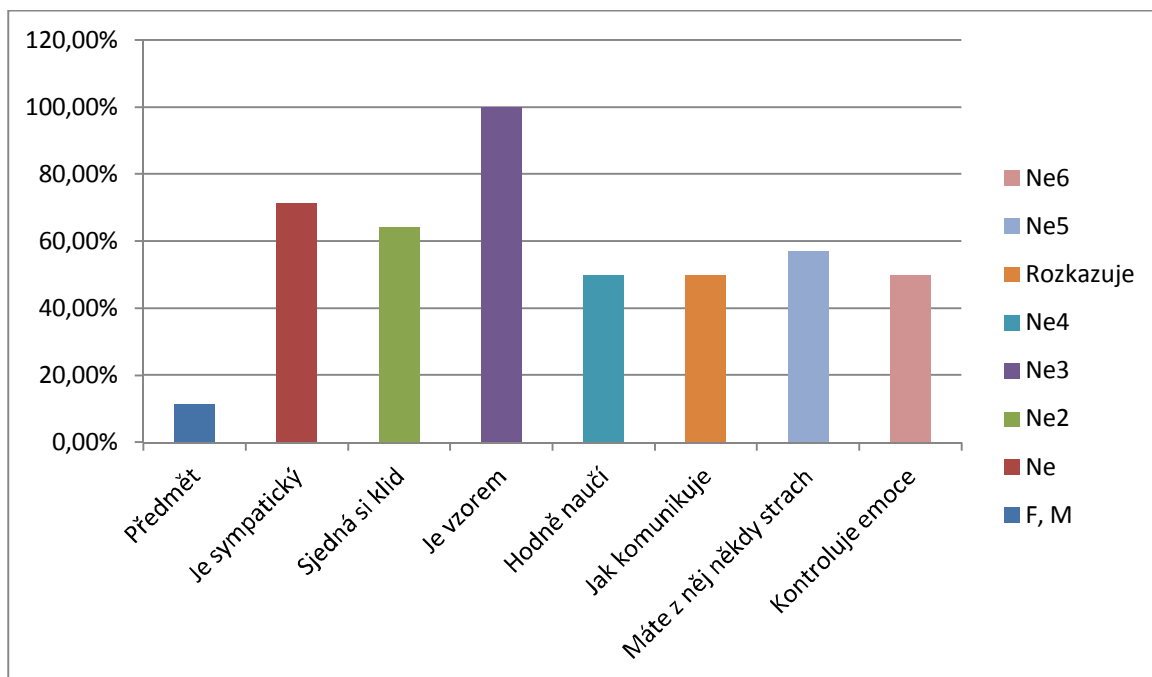
Waldorfská ZTM

Graf . 8.2 - U itel, kterého si neváří--

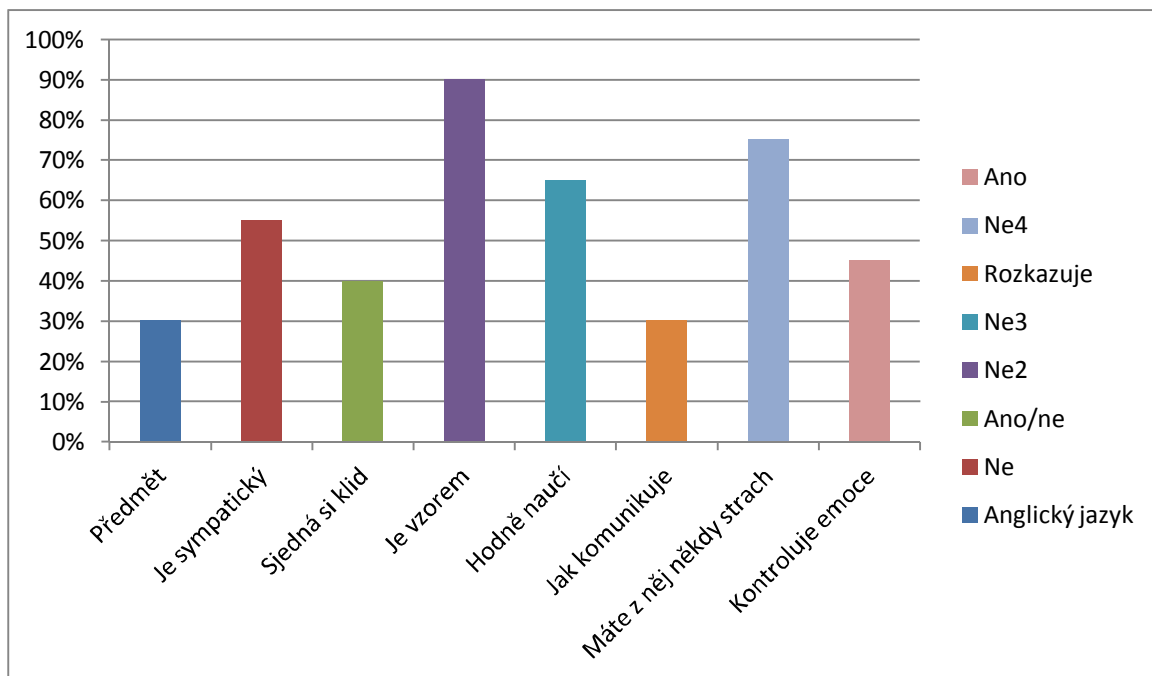
Gymnázium

Graf . 8.3 - U itel, kterého si neváží-

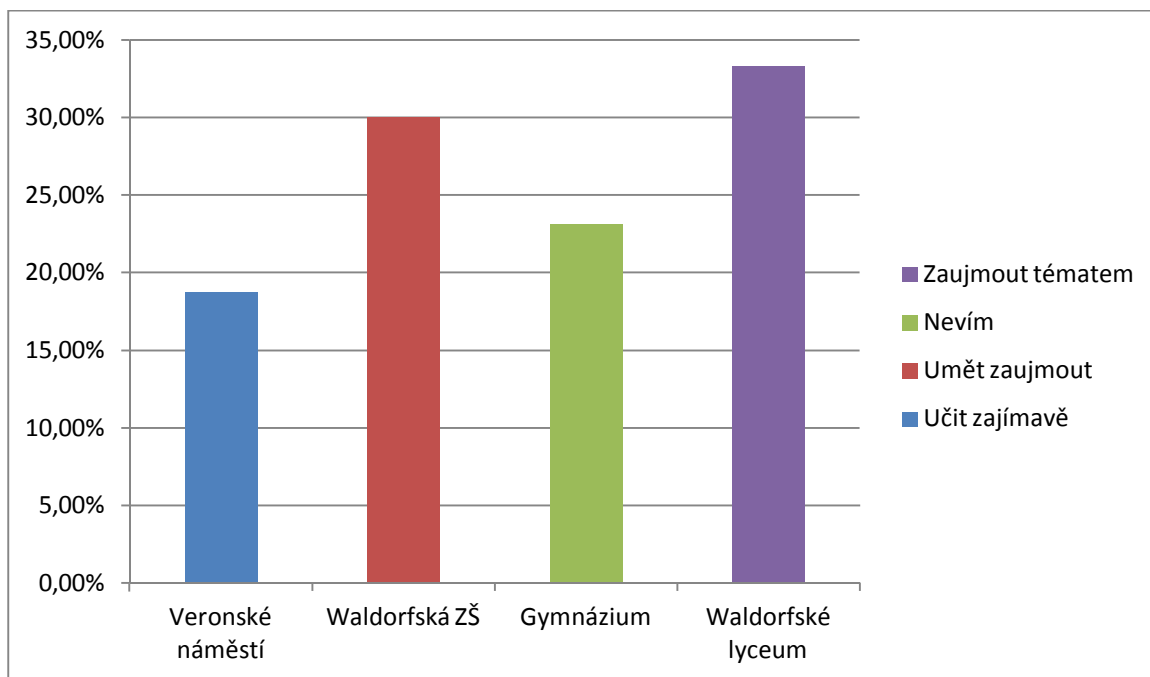
Waldorfské lyceum

Graf . 8.4 - U itel, kterého si neváží-

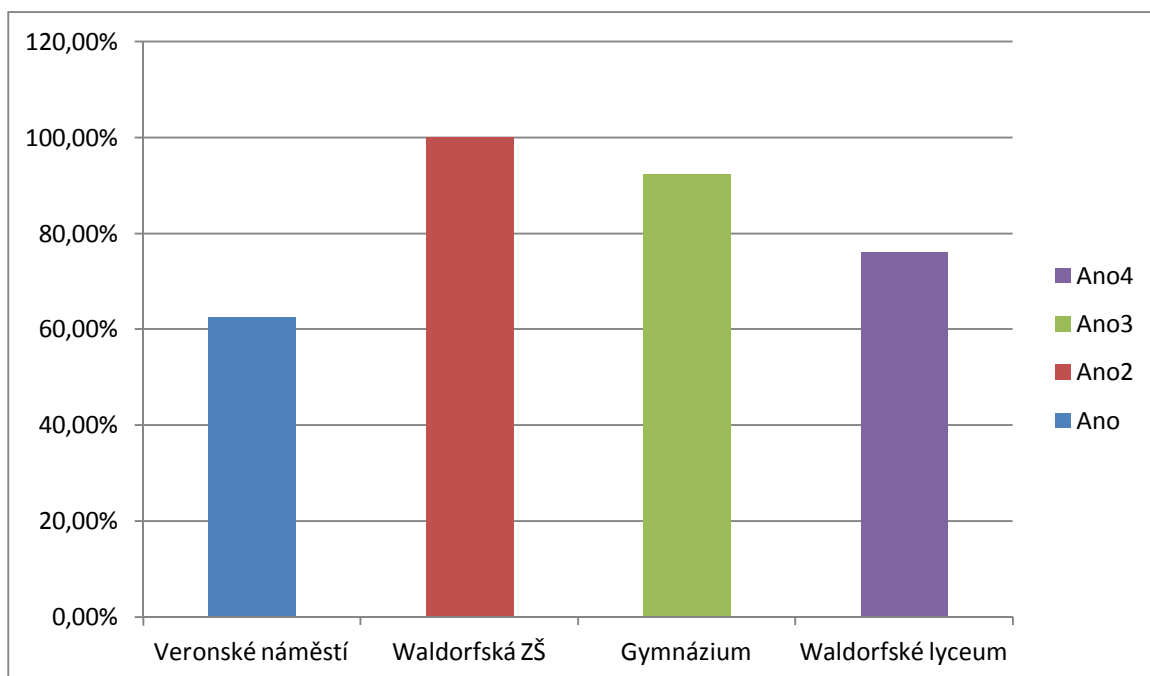
9. otázka: Co by podle Tebe/Vás m l u itel ud lat, aby si získal a udržel pozornost flák p i vyu ování?

Graf . 9 - Co by m l u itel ud lat, aby si udržel pozornost flák

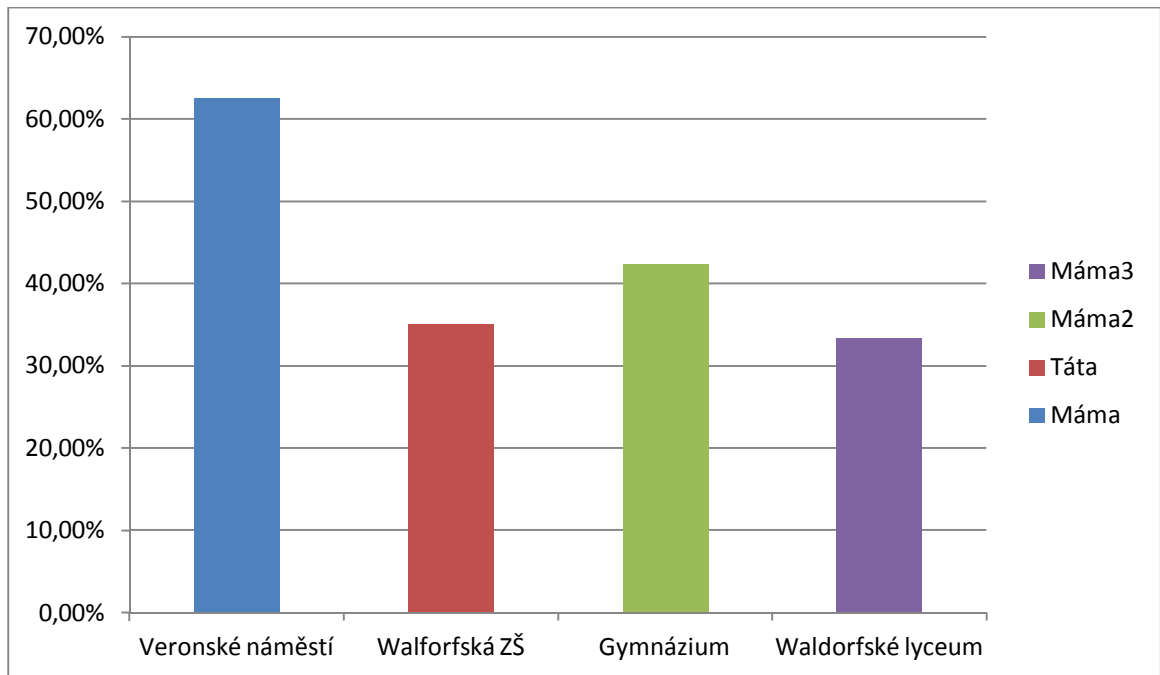
10. otázka - Je podle Tebe/Vás d lefité, aby m l u itel autoritu?

Graf . 10 - Je autorita u itele d lefitá

11. otázka: Kdo je pro Tebe/Vás v t-í autoritou?

Graf . 11 - Kdo je v t-í autorita

5. Diskuze

Hlavním tématem mé bakalářské práce jsou dospívající a jejich vztahy k okolí. Hlavní skupinou, ve které se dospívající jedinec vyskytuje nejčastěji, je rodina. Jak říká Helus (2009) hlavním aspektem tohoto vztahu je, že spolu s rodiči utvářejí adolescenti domov a zázemí. To se v této práci potvrdilo, každý z respondentů uvedl, že si váží minimálně jednoho z rodičů. Důvodem pro to může být, že vždy byl alespoň jeden z nich o pocitu jistoty, který jim rodiči poskytují. Je to patrné z odpovědí typu „Věřím si ho, protože žiji v rodině.“ „Mám celý život rádi.“ „Myslím to se mnou dobře“

Z dotazníku sice není patrné jakými změnami vztah dospívajícího a rodiče pro-el/prochází, ale každý se v tomto období snaží o prosazení vlastního názoru a odporovat názoru ostatních. Langmeier a Krejčíková (1998) píše o tomto hovoří, adolescent se snaží o zrovnoprávnění, odmlouvá, kritizuje, ale přesto si udržuje kladný vztah k rodiči. S tím se dá také jednoduše souhlasit, zkoumané skupiny respondentů chovají k rodičům kladný vztah, to vyplývá hlavně z poslední otázky dotazníku - Kdo je pro Tebe/Vás v této autorita. Z možností výběru je nejvíce procento odpovědí buď pro matku, nebo otce.

Macek (2003) mluví také o roli sourozence. V rámci dotazníku zmínilo sourozence, vždy určité procento respondentů, jako osobu, která se dá nazvat autoritou. V této pak hodnotily jeho/její postoje, názory a to jak pomáhá. Vágnerová (2005) hovoří o obdivu staršího sourozence mladšímu. Starší sourozenec je pro mladšího vzorem a inspirací. I toto tvrzení se v rámci výzkumu potvrdilo.

Bylo známo, že velkou roli hrají také vrstevníci a kamarádi. Opět u otázky, která osoba se dá nazvat autoritou, velké procento respondentů uvedlo svého kamaráda. Tedy jak říká Vágnerová (2005) vrstevnická skupina hraje velkou roli, díky ní si dospívající utváří vlastní identitu.

Co se týče vztahu k učitelům a učiteli by měl umět projevit city k dítěti (pedagogická láska) a pomoci mu vyvinout vlastní cit pro vzdělání. Učitel by měl umět předat svou zkušenost a ukázat, že mu na dětech záleží. (Helus, 2009). Přes toto tvrzení souhlasí s výsledky dotazníkového šetření, děti si váží učitele, který je přátelský, hodnověrný, má zkušenosti. Oceňují, pokud se učitel snaží pomáhat a případně látku dovede k zvládnutí individuálně. Vágnerová (2005) hovoří o pozitivních vlastnostech jako je stabilita názoru, emocí, spravedlnost atd. Všechny tyto aspekty vyjmenoval každý z respondentů jako velice důležité, pokud si učitelé mají vážit, měli by být přesně takoví.

Vali-ová (1998) chápe autoritu n jaké uznání, lidmi uznávanou nad azenost. Ve výchov pak uznávaná p evaha znalostí, dovedností a zku-eností. To op t souhlasí s výsledky výzkumu, snad kařdý z respondent chápe autoritu jako vy-í postavení a moc p ikazovat.

Pace (2007) hovo í o vztahu u ítel x řák a jak tento vztah utvá í to, jak bude hodina probíhat. V t-inou prý hodina probíhá za neustálého smlouvání mezi u ítelem a řáky. I toto tvrzení se potvrdilo, hlavn v oblasti získávání klidu v hodin . N kte í respondenti dokonce uvedli, ře u ítel celou hodinu jen prosí, aby byl klid.

Vali-ová (1999) hovo í také o alternativních -kolách. Pro vypracování této práce a srovnání výsledk klasických -kol a -kol alternativních jsem si vybrala -koly Waldorfské. V t chto -kolách, podle Vali-ové, odmítají autoritu v oblasti poznání, ale najde se v oblasti motivace. Zde bych si dovolila oponovat, z dotazníku je celkem jasné, ře řáci mají na u ítele nároky a v otázce řJe podle tebe/vás d leřitě aby m l u ítel autorituř odpov d lo nap . 100% respondent ze základní -koly Waldorfské, ře to d leřitě je. Ze získaných dat je také jasné, ře řáci v dí, jak by m la vypadat hodina, jak by se m l u ítel chovat, aby ho mohli respektovat. A pokud se tak u ítel nechová, hodina neprobíhá v klidu a p ři-se toho v daný moment nenau í. Samoz ejm motivace je zde také velmi podstatná, ale autorita se o ekává i u vyu ujících. Z vlastní zku-enosti na Waldorfské -kole mohu íci, ře výuka je voln j-í, ale p esto autorita hraje roli, i kdyby jen minimální.

Podlahová (2004) hovo í o u íteli jako o nositeli poznání, své poznatky student m p edává a na to si musí vytvo it atmosféru, ve které se dá spolupracovat. Vytvo ení takové atmosféry je práv podmín no autoritou u ítele. Pokud je taková atmosféra vytvo ena, p im je řáky k tvo ivosti, kázni a zodpov dnosti. Z výzkumu je patrné, ře řáci v hodin ocení, pokud je u ítel zaujme nebo výuku ozvlá-tní. Pro získání v domostí v hodin se v-ichni shodují, ře je zapot ebí klid a správná atmosféra ve t íd , řádný strach apod.

Kyriacou (2004) povařuje za d leřitě, pro dosaření autority, tyto dovednosti: v domosti, rozhodování a innost. S tím se dá op t jedin souhlasit, kařdý z respondent v ur ítý moment dotazníku zmínil, ře pro autoritu u ítele je podstatné aby byl inteligentní a aby byl schopen p edat v domosti a zku-enosti.

Kyriacou (2004) také hovo í o tom, ře trestat celou t ídu za vyru-ování pouze jednoho řáka není správné a efektivní. To potvrzují respondenti ve svých odpov dích, podle nich by u ítel nem l trestat celou t ídu. M l by konflikt e-it s konkrétní osobou.

Macek (2003) popisuje současné období adolescence tak, že rozdíl mezi generacemi je v odlišných životních zkušenostech. To se také na 100% potvrzuje z odpovědí respondentů.

Závěr

Ve své práci jsem se zaměřila na vývojové období dospívání a změny, které v této době probíhají. Hlavním tématem pak bylo vnímání autority a snaha o pochopení, co autorita pro dospívající znamená. Jak uvádí auto i odborné literatury mezi dospívajícími a autoritami vznikají často konflikty. Je to hlavně z toho důvodu, že dospívající si chce prosadit vlastní názor na danou věc a ne vždy k tomu vyuffije správný způsob, jak to ostatním sdělit.

S postupem času se dospívající jedinec dostává do mnoha nových rolí, má mnohem více povinností a je na něj kladen tlak. Některí se snaží najít nejlepší způsob jak věci zvládnout, jiní se naopak snaží najít způsob jak se povinností vyhnout, což ovšem tvoří jen další konflikty s dospělými. Mohlo by se zdát, že dospívající nechovají k dospělým žádnou úctu, ale z průzkumu vyplývá, že autorita je pro ně podstatná. Nejvíce respekt chovají k rodičům a učitelům, je pro ně podstatné, aby takový člověk byl slušný, inteligentní a přátelský.

Dalším velice zajímavým poznatkem, který plyne z průzkumu, je, následující - poměrně hodně respondentů uvedlo, že na škole není žádný učitel, ke kterému by nechovali úctu. Když si vzpomenu na své školní léta, jsem přesvědčená, že nikdo ze spolužáků, ani já by nic podobného neřekli. V neposlední řadě bylo velice zajímavé zjištění, že pokud k němu z učitelů žádný úctu necítí, v případě výpadků, pro tomu tak je. A případné konflikty umí pojmenovat.

Cílem práce bylo také srovnat pojetí autority na klasických a alternativních - Waldorfských školách. Po vyhodnocení dotazníků z různých škol musím konstatovat, že jsem nezaznamenala výrazné rozdíly. Autorita je důležitá pro žáky jak klasických, tak Waldorfských škol. Každý z respondentů si autoritu uvědomuje a v jisté míře od učitele vyžaduje.

Říká se, že dospívající nemají k nikomu úctu a na nic a nikoho neberou ohledy. Dle mého názoru tomu tak není a výsledek dotazníku můj názor podporuje. Dle těchto výsledků si dospívající uvědomují jak je autorita důležitá a v každém případě jí vnímají. Uvědomují si, že by jí měli mít v jisté míře každý.

Dle výstupu z praktické části mohu jen souhlasit s autory odborných publikací, jejichž poznatky jsem aplikovala. Autorita je v životě velice důležitá. Jak jsem zjistila z dotazníků, je velmi podstatná i autorita a uznání vrstevníků a dalších lidí mimo rodinu a školu.

Pro m jako studentku u itelství byla práce velkým p ínosem a ponau ení eho se v profesním flivot vyvarovat. Av-ak jsem si v doma, fle najít odpov na v-echny otázky se mi nepoda ilo. Dané téma by jist stálo za dal-í zkoumání a pokus o hlub-í pochopení.

Seznam použité literatury:

- 1) FONTANA, D. Psychologie ve školní praxi. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-626-8.
- 2) HARTL, P., HARTLOVÁ, H. Psychologický slovník. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-X.
- 3) HELUS, Zdeněk. *Dítě v osobnostním pojetí: obrát k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče. 2., přeprac. a rozšíř. vyd.* Praha: Portál, 2009, 286 s. Pedagogická praxe (Portál). ISBN 978-80-7367-628-5.
- 4) JAKABÍČEK, I. Základy vývinové psychologie. IRIS, 2002. ISBN 80-89018-34-3
- 5) KRAUS, B. a kol. *Středněškolská mládež a její svět na přelomu století.* Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-125-1.
- 6) KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování. 2. vyd.* Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-965-8
- 7) LANGMEIER, J., KREJČÍKOVÁ, D. *Vývojová psychologie.* Praha: GRADA, 1998. ISBN 80-7169-195-X.
- 8) MACEK, P. *Adolescence.* Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-747-7.
- 9) PACE, Judith L. *Understanding Authority in Classrooms: A Review of Theory, Ideology, and Research. Review of Educational Research. 2007, 77(1): 4-27.*
- 10) PODLAHOVÁ, L: *První kroky učitele,* Praha: TRITON, 2004. ISBN 978-80-7254-474-5.
- 11) PRŮCHA, J. *Učitel: současné poznatky o profesi.* Praha: Portál, 2002, 154 s. ISBN 8071786217.
- 12) SALADIN-GRIZIVATZ, C. *Rodičovská autorita.* Praha: nakladatelství Portál, 2002. ISBN 80-7178-676-4

- 13) TAXOVÁ, J. Pedagogicko psychologické zvláštlosti dospívání. Praha: SPN, 1987.
- 14) VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie I.: Dětství a dospívání. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0956-8
- 15) VALITOVÁ, A., TUBERT, R. Jak získat a neztratit autoritu aneb proč má maminka vždycky pravdu. Praha: Nakladatelství ISV, 2004. ISBN 80-86642-29-1.
- 16) VALITOVÁ, A. Jak získat, udržet a neztrácet autoritu. Praha: GRADA, 2008. ISBN 978-80-247-2282-5.
- 17) VALITOVÁ, A. a kol. Relativizace autority a dopady na současnou mládež. 1. vyd. Praha: ISV nakladatelství, 2005, 314 s. ISBN 8086642437
- 18) VALITOVÁ, A. Autorita ve výchově - vzestup, pád nebo pomalý návrat. Praha : nakladatelství Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-857-3.
- 19) VALITOVÁ, A. Autorita jako pedagogický problém. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-624-4.

WWW Zdroje

- 1) SAK, Petr. Faktory vedoucí k erozi autority v současné české společnosti. *Britské listy* [online]. 2005 [cit. 2015-11-27]. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/24964.html>

Seznam obrázk

Obrázek . 1 - možnosti odpov dí

Obrázek . 2 - možnosti odpov dí

Obrázek . 3 - možnosti odpov dí

Obrázek . 4 - možnosti odpov dí

Seznam tabulek

Tabulka . 1. a - Co si představí – pod pojmem autorita

Tabulka . 1. b - Co si představí – pod pojmem autorita

Tabulka . 1. c - Co si představíte pod pojmem autorita

Tabulka . 1. d - Co si představíte pod pojmem autorita

Tabulka . 2. a Mít autoritu znamená í

Tabulka . 2. b Mít autoritu znamená í

Tabulka . 2. c Mít autoritu znamená í

Tabulka . 2. d Mít autoritu znamená í

Tabulka 3. a - Jaký člověk je pro tebe autoritou

Tabulka 3. b - Jaký člověk je pro tebe autoritou

Tabulka 3. c - Jaký člověk je pro vás autoritou

Tabulka 3. d - Jaký člověk je pro vás autoritou

Tabulka . 4. a1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Tabulka . 4. a2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

Tabulka . 4. b1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Tabulka . 4. b2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

Tabulka . 4. c1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Tabulka . 4. c2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

Tabulka . 4. d1 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou

Tabulka . 4. d2 - 2 osoby, které se dají nazvat autoritou, pro ?

Tabulka . 5 a1 - 1. bod d lefítosti

Tabulka . 5 a2 - 2. bod d lefítosti

Tabulka . 5 a3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 5 a4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 5 a5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 5 b1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 5 b2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 5 b3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 5 b4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 5 b5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 5 c1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 5 c2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 5 c3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 5 c4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 5 c5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 5 d1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 5 d2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 5 d3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 5 d4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 5 d5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 6. a1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 6. a2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 6. a3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 6. a4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 6. a5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 6. b1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 6. b2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 6. b3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 6. b4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 6. b5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 6. c1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 6. c2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 6. c3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 6. c4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 6. c5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 6. d1 - 1. bod d lefitosti

Tabulka . 6. d2 - 2. bod d lefitosti

Tabulka . 6. d3 - 3. bod d lefitosti

Tabulka . 6. d4 - 4. bod d lefitosti

Tabulka . 6. d5 - 5. bod d lefitosti

Tabulka . 7 a1 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 7 a2 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 7 a3 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 7 a4 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 7 b1.1 - Je ti sympatický?

Tabulka . 7 b1.2 - ím?

Tabulka . 7 b2.1 - Je ti sympatický?

Tabulka . 7 b2.2 - ím?

Tabulka . 7 b3.1 - Je vám sympatický?

Tabulka . 7 b3.2 - ím?

Tabulka . 7 b4.1 - Je vám sympatický?

Tabulka . 7 b4.2 - ím?

Tabulka . 7 c1.1 - Dokážete si sjednat klid?

Tabulka . 7 c1.2 - Jak?

Tabulka . 7 c2.1 - Dokážete si sjednat klid?

Tabulka . 7 c2.2 - Jak?

Tabulka . 7 c3.1 - Dokážete si sjednat klid?

Tabulka . 7 c3.2 - Jak?

Tabulka . 7 c4.1 - Dokážete si sjednat klid?

Tabulka . 7 c4.2 - Jak?

Tabulka . 7 d1.1 - Je pro tebe vzorem?

Tabulka . 7 d1.2 - V em?

Tabulka . 7 d2.1 - Je pro tebe vzorem?

Tabulka . 7 d2.2 - V em?

Tabulka . 7 d3.1 - Je pro vás vzorem?

Tabulka . 7 d3.2 - V em?

Tabulka . 7 d4.1 - Je pro vás vzorem?

Tabulka . 7 d4.2 - V em?

Tabulka . 7 e1 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 7 e2 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 7 e3 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 7 e4 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 7 f1 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 7 f2 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 7 f3 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 7 f4 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 7 g1 - Má-z n j n kdy strach?

Tabulka . 7 g2 - Má-z n j n kdy strach?

Tabulka . 7 g3 - Máte z n j n kdy strach?

Tabulka . 7 g4 - Máte z n j n kdy strach?

Tabulka . 7 h1 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Tabulka . 7 h2 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Tabulka . 7 h3 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Tabulka . 7 h4 - Dokáfle kontrolovat své pocity?

Tabulka . 8 a1 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 8 a2 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 8 a3 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 8 a4 - Který p edm t vyu uje

Tabulka . 8 b1 - Je ti sympatický?

Tabulka . 8 b2 - Je ti sympatický?

Tabulka . 8 b3.1 - Je vám sympatický?

Tabulka . 8 b3.2 - ím?

Tabulka . 8 b4 - Je vám sympatický?

Tabulka . 8 c1.1 - Dokáfle si sjednat klid?

Tabulka . 8 c1.2 - Jak?

Tabulka . 8 c2.1 - Dokážete si sjednat klid?

Tabulka . 8 c2.2 - Jak?

Tabulka . 8 c3.1 - Dokážete si sjednat klid?

Tabulka . 8 c4.1 - Dokážete si sjednat klid?

Tabulka . 8 c4.2 - Jak?

Tabulka . 8 d1 - Je pro tebe vzorem?

Tabulka . 8 d2 - Je pro tebe vzorem?

Tabulka . 8 d3 - Je pro vás vzorem?

Tabulka . 8 d4 - Je pro vás vzorem?

Tabulka . 8 e1 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 8 e2 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 8 e3 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 8 e4 - Nau í toho hodn ?

Tabulka . 8 f1 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 8 f2 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 8 f3 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 8 f4 - Jak komunikuje se fláky?

Tabulka . 8 g1 - Máte z n j n kdy strach?

Tabulka . 8 g2 - Máte z n j n kdy strach?

Tabulka . 8 g3 - Máte z n j n kdy strach?

Tabulka . 8 g4 - Máte z n j n kdy strach?

Tabulka . 8 h1 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Tabulka . 8 h2 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Tabulka . 8 h3 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Tabulka . 8 h4 - Dokážete kontrolovat své pocity?

Tabulka . 9 a - Co by měl učitel udělat, aby si získal pozornost žáků ?

Tabulka . 9 b - Co by měl učitel udělat, aby si získal pozornost žáků ?

Tabulka . 9 c - Co by měl učitel udělat, aby si získal pozornost žáků ?

Tabulka . 9 d - Co by měl učitel udělat, aby si získal pozornost žáků ?

Tabulka . 10 a - Je důležité, aby měl učitel autoritu?

Tabulka . 10 b - Je důležité, aby měl učitel autoritu?

Tabulka . 10 c - Je důležité, aby měl učitel autoritu?

Tabulka . 10 d - Je důležité, aby měl učitel autoritu?

Tabulka . 11 a - Kdo je pro tebe v třídě autorita?

Tabulka . 11 b - Kdo je pro tebe v třídě autorita?

Tabulka . 11 c - Kdo je pro vás v třídě autorita?

Tabulka . 11 d - Kdo je pro vás v třídě autorita?

Seznam graf

Graf . 1 - Co je autorita

Graf . 2 - Mít autoritu znamená

Graf . 3 - Kdo je autoritou

Graf . 4 - Příklad osoby s autoritou

Graf . 5 - Vlastnosti utvářející autoritu

Graf . 6 - Co autoritu uitele oslabuje

Graf . 7.1 - Uitele, kterého si váží-

Graf . 7.2 - Uitele, kterého si váží-

Graf . 7.3 - Uitele, kterého si váží-

Graf . 7.4 - Uitele, kterého si váží-

Graf . 8.1 - Uitele, kterého si neváží-

Graf . 8.2 - Uitele, kterého si neváží-

Graf . 8.3 - Uitele, kterého si neváží-

Graf . 8.4 - Uitele, kterého si neváží-

Graf . 9 - Co by měl uitele udělat, aby si udržel pozornost flák

Graf . 10 - Je autorita uitele dělitá

Graf . 11 - Kdo je v t-í autorita

Seznam příloh

Příloha 1 - Dotazník vzor

Milí přátelé,

Do rukou se Vám dostal dotazník, který je součástí bakalářské práce na téma *„Dospívající a jejich vztah k autoritám“*. Cílem je zjistit, co si pod tímto pojmem představujete a jak vy osobně autoritu vnímáte. Dotazník je anonymní a slouží pouze jako podklad pro vypracování mé bakalářské práce. Proto Vás prosím o upřímné a vstřícné odpovědi - jen díky nim můžeme získat kvalitní výsledek.

Velice Vám děkuji za spolupráci a čas, který vyplníte dotazníku v budoucnu.

S pozdravem Aneta

Kárová

1) Co si představíte pod pojmem *„autorita“*?

Vypište vlastními slovy

2) Doplňte následující větu:

Mít autoritu znamená

í ..

3) Jaký člověk je pro Tebe autoritou?

(Zakroužkuj jednu odpověď)

- a) Ten, koho poslechnu, protože je silnější než já
- b) Ten, kdo je hodný a já ho poslechnu, protože mě má rád
- c) Někdo veřejně známý - televizní nebo filmová hvězda, politik atd.
- d) Ten, kdo mě dokáže zaujmout a je kamarádský

e) Starší lidé

4) Uveď alespoň 2 osoby ze svého okolí, které se dle Tvého názoru dají nazvat autoritou a pro ?

-
-
-

5) Co podle Tebe utváří autoritu u učitele?

Vyber 5 vlastností a popiš je křížkem 1-5.

1. znamená nejvíce ležlivá vlastnost. 5. znamená nejméně ležlivou vlastnost.

Umění jednat	Důslednost
Přísinnost	Odborné znalosti
Spravedlnost	Vzhled
Smysl pro humor	Pohlaví
Inteligence	Věk učitelle
Respekt	Profesionální vztah se studenty (Snaha pomoci)

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6) Co autoritu u učitelle oslabuje?

Vyber 5 vlastností a popiš je křížkem 1-5.

1. znamená nejvíce oslabující vlastnost. 5. znamená nejméně oslabující vlastnost.

Arogance	Nepřítelství
Hloupost	Náladovost
Afektovanost (Křik apod.)	Nedůslednost
Vzhled	Nezájem o žáky

V k u ítele	Nad azenost
Jak u ítel u í	Nespravedlnost

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

7) Vyber jednoho ze svých u ítel , kterého si vážíš—a vypl ů následující otázky:

a) Který p edm t vyu ůje?

b) Je Ti sympatický?

Ano Ne Nevím

- Pokud ano, ím?

c) Dokáůe si v hodin ů sjednat klid?

Ano Ne Nevím

- Pokud ano, jak?

d) Je pro Tebe v n ěm vzorem?

Ano Ne Nevím

Pokud ano v ěm?

e) Naučí T toho hodn ?

Ano Ne Nevím

f) Jak komunikuje se fláky?

Vyber jednu možnost, p ípadn dopl vlastní:

Je p átelský/á Je vst ícný/á Jedná s odstupem. Rozkazuje.

g) Má-z n j n kdy strach?

Ano Ne Nevím

h) Dokáfle kontrolovat své emoce/pocity? (Nap . nek i í v hodin)

Ano Ne Nevím

8) Vyber jednoho ze svých u ítel , koho si neváflí-

Vypl následující otázky:

a) Který p edm t vyu uje?

b) Je Ti sympatický?

Ano Ne Nevím

- Pokud ano, ím?

c) Dokáfle si v hodin sjednat klid?

Ano Ne Nevím

- Pokud ano, jak?

d) Je pro Tebe vzorem?

Ano Ne Nevím

e) Naučí Tě toho hodně?

Ano Ne Nevím

f) Jak komunikuje se fláky?

Vyber jednu možnost, případně doplň vlastní:

Je přátelský/á Je vstřícný/á Jedná s odstupem. Rozkazuje.

g) Má z něj někdy strach?

Ano Ne Nevím

h) Dokáže kontrolovat své emoce/pocity? (Například i v hodinách)

Ano Ne Nevím

9) Co by podle Tebe měl učitel udělat, aby si získal a udržel pozornost fláků při vyučování?

Vypi vlastními slovy

10) Je podle Tebe důležité, aby měl učitel autoritu?

Ano Ne Nevím

11) Kdo je pro Tebe v třídě autoritou?

Vyber jednu odpověď

a) Máma	c) Sourozenec	e) Kamarád
b) Táta	d) Učitel	f) Babička/dědeček

Při vytváření dotazníku jsem se inspirovala dotazníkem Jakuba Dobala (In Vališová, 1998, s. 130–133).

Příloha . 2 - vyplněný dotazník

Milí žáci,

Do rukou se Vám dostal dotazník, který je součástí bakalářské práce na téma „Dospívající a jejich vztah k autoritám“. Cílem je zjistit, co si pod tímto pojmem představujete a jak vy osobně autoritu vnímáte. Dotazník je anonymní a slouží pouze jako podklad pro vypracování mé bakalářské práce. Proto Vás prosím o upřímné a výstižné odpovědi - jen díky nim může průzkum přinést kvalitní výsledek.

Velice Vám děkuji za spolupráci a čas, který vyplnění dotazníku věnujete

S pozdravem Aneta Kárová

x/1

1) Co si představíte pod pojmem „autorita“?

Vypište vlastními slovy

Zdnává míra respektu.

2) Doplňte následující větu:

Mít autoritu znamená .mít něco důvěru.

3) Jaký člověk je pro Vás autoritou?

(Zakroužkujte jednu odpověď)

- a) Ten, koho poslechnu, protože je silnější než já
- b) Ten, kdo je hodný a já ho poslechnu, protože mě má rád
- c) Někdo veřejně známý - televizní nebo filmová hvězda, politik
- d) Ten, kdo mě dokáže zaujmout a je kamarádský
- e) Starší lidé

4) Uveďte alespoň 2 osoby ze svého okolí, které se dle Vašeho názoru dají nazvat autoritou a proč?

- matka, otec - protože jim důvěřuji a zaslouží si ode mne úctu
- učitel/ka - také k nim chovám úctu, protože mě učí být vzdělanější

5) Co podle Vás utváří autoritu učitele?

Vyberte 5 vlastností a přiřaďte je k číslicím 1-5.

1. znamená nejdůležitější vlastnost. 5. znamená nejméně důležitou vlastnost.

Umění jednat	Důslednost
Přísnost	Odborné znalosti
Spravedlnost	Vzhled
Smysl pro humor	Pohlaví
Inteligence	Věk učitele
Respekt	Přátelský vztah se studenty (Snaha pomoci)

1. Odborné znalosti 4. Důslednost
2. Spravedlnost 5. Respekt
3. Snaha pomoci

6) Co autoritu učitele oslabuje?

Vyberte 5 vlastností a přiřaďte je k číslicím 1-5.

1. znamená nejvíce oslabující vlastnost. 5. znamená nejméně oslabující vlastnost.

Arogance	Nepřátelství
Hloupost	Náladovost
Afektovanost (Křik apod.)	Nedůslednost
Vzhled	Nezájem o žáky
Věk učitele	Nadřazenost

Jak učitel učí	Nespravedlnost
----------------	----------------

1. Nadřazenost
2. Nespravedlivost
3. Nepřátelství
4. Nezdajem o žáky
5. Hloupost

8) Vyberte jednoho ze svých učitelů, kterého si vážíte a vyplňte následující otázky:

a) Který předmět vyučuje?

Biologie

b) Je Vám sympatický?

Ano Ne Nevím

- Pokud ano, čím?

Zajímá se o studenty, je přátelský.

c) Dokáže si v hodině sjednat klid?

Ano Ne Nevím

- Pokud ano, jak?

Zajímavý výklad

d) Je pro Vás v něčem vzorem?

Ano Ne Nevím

Pokud ano v čem?

Načtení pro svou práci

e) Naučí Vás toho hodně?

Ano Ne Nevím

f) Jak komunikuje se studenty?

Vyberte jednu možnost, případně doplňte vlastní:

Je přátelský/á Je vstřícný/á Jedná s odstupem. Rozkazuje.

g) Máte z něj někdy strach?

Ano Ne Nevím

h) Dokáže kontrolovat své emoce/pocity? (Např. nekřičí v hodině)

Ano Ne Nevím

9) Vyberte jednoho ze svých učitelů, koho si nevážíte

Vyplňte následující otázky:

a) Který předmět vyučuje?

Fyziku

b) Je Vám sympatický?

Ano Ne Nevím

- Pokud ano, čím?

c) Dokáže si v hodině sjednat klid?

Ano Ne Nevím

- Pokud ano, jak?

Všeobecným strachem.

d) Je pro Vás v něčem vzorem?

Ano Ne Nevím

Pokud ano v čem?

e) Naučí Vás toho hodně?

Ano Ne Nevím

f) Jak komunikuje se studenty?

Vyberte jednu možnost, případně doplňte vlastní:

Je přátelský/á Je vstřícný/á Jedná s odstupem. Rozkazuje.

g) Máte z něj někdy strach?

Ano Ne Nevím

h) Dokáže kontrolovat své emoce/pocity? (Např. nekřičí v hodině)

(někdy) Ano Ne Nevím

10) Co by podle Vás měl učitel udělat, aby si získal a udržel pozornost žáků při vyučování?

Vypište vlastními slovy

*Připravit si záživný výklad. Mít potřebné znalosti.
Proložit výklad něčím odlehčujícím (např. fotodokumentace...)*

11) Je podle Vás důležité, aby měl učitel autoritu?

Ano Ne Nevím

12) Kdo je pro Vás větší autoritou?

Vyberte jednu odpověď

a) Máma c) Sourozenec e) Kamarád
b) Táta d) Učitel f) Babička/dědeček

Souhrn

Tato bakalářská práce je rozdělena na více částí, konkrétně na část teoretickou a praktickou. Tématem jsou dospívající a jejich vztah k autoritám. Pro možnost pochopení takového vztahu je potřeba znát psychický vývoj v daném vývojovém období. O teoretické rozebrání tohoto vývoje se pokouje první oddíl teoretické části. Samostatným oddílem teoretické části je kapitola o nově vznikající autoritě a jejímu vývoji.

Praktická část je zaměřena na výzkum, jehož cílem bylo pomocí dotazníků zjistit, co podle dospívajících autorita znamená. Hlavní otázkou bylo, co musí učitel s autoritou udělat, jak se chovat a jak se s ní studentům postupovat. Z vyhodnocených dat byla v závěru v rámci předpokladu, ale našlo se pár výjimek, které vzbuzují údiv.

Výsledek dotazníkového výzkumu může sloužit jako nástroj učitelům k uvažování o tom, co děti oceňují kladně a co naopak autoritu učitele oslabuje.

Summary

This bachelor thesis is divided into parts, specifically theoretical and practical part. Theme is adolescents and their relationship to the authorities. To understand such relationship you need to know psychic development at this developmental stage. First sections of theoretical part are about this psychic development. Separate part is about authority and its development.

Practical part tries to establish what does authority mean to adolescents. Main question is what must person with authority do, how to act and how to interact with students. Major part of answers was as expected but some answers are surprising and new

The results could be instructions for teachers to know what students want and expect.